

Vấn Đáp (3)

Kalama tri ân bạn ngọc.ngo.ph ghi chép.

[11/04/2026 - 03:24 - ngọc.ngo.ph]

Câu hỏi: Nam Mô Phật. Kính bạch Sư. Chúng con xin nêu câu hỏi đầu tiên của buổi chiều hôm nay. Xin Sư giải thích ý nghĩa hiện tượng Phật Đản sanh câu "Thiên thượng thiên hạ duy ngã độc tôn". Con cảm ơn Sư.

Sư trả lời: Cảm ơn Thầy. Thưa bà con, bà con có nghe tôi kể chuyện thằng bé đi với mẹ mua nước trong tiệm chưa? Có không? Tức là mẹ nó mua cho nó 3 lon, rồi mẹ đang trả tiền, nó thò tay khui hết 3 lon luôn. Mẹ hết hồn, hỏi "Tại sao con khui hết 3 lon?", thằng bé trả lời "Tại ở đây ghi là 'open here', trong lon nước ghi là open here". "Here" có nghĩa là trong cái tiệm này. Đúng không? Vậy mà có người "dạ" mới ghê chứ. "Here" là chỗ cái 'ring' mà mình kéo lên đó. Nhưng nó thấy "here" thì nó hiểu là trong cái tiệm này, thế là nó khui hết. Mà mình đâu có trách đứa bé đó sai. Chuyện thứ hai, cô giáo hỏi học trò "8 chia 2 bằng mấy?" Học trò cho ra 3, 4 kết quả mà đều đúng hết. Quý vị có biết chuyện đó chưa? "8 chia 2 bằng mấy?" Có đứa nói "8 chia 2 bằng 6". Đúng hay sai? Cô giáo cho điểm 10. Vì mình viết số 8, rồi chế đỏi, có phải được 2 số 3 úp lại không? Xê dọc đó. Rồi 8 mình xê ngang có phải được 2 số 0 không? Rồi 8 chia 2 bằng 4. Có nghĩa là 8 chia 2 có tới 3 kết quả: một là 8 chia 2 bằng 6, bằng 0 và bằng 2.

Trong Kinh nói, lúc Bồ Tát đản sanh, chuyện này bà con có thể không tin nhưng thôi hỏi thì nói. Trong Kinh nói vì Ngài tu quá nhiều đi, nên khi ra đời có cái hơi đặc biệt so với người ta. Ngài sinh ra thì Ngài bước đi tự nhiên. Trong Kinh nói, khi Hoàng hậu Maya sinh Ngài trong tư thế đứng. Rồi Ngài bước xuống như một Pháp sư, rồi Ngài bước đi 7 bước và Ngài một tay chỉ trời, một tay chỉ đất, mắt nhìn bốn phương xong rồi mới nhìn về phía trước. Nghe kỹ nha. Bước xuống, mắt nhìn về bốn phương xong rồi mới nhìn về phía trước và Ngài bước đi. Ngài mới nói một câu tiếng Phạn là: "Aggo'hamasmi lokassa" - trên đời này ta là tối thượng; "jettho'hamasmi lokassa" - trên đời này ta là vô thượng; "settho'hamasmi lokassa" - trên đời này ta là số một; "ayamantimā jāti" - kiếp này là kiếp cuối cùng; "natthi dāni punabbhavo." - không còn tái sinh nữa. Sau khi Ngài nói như vậy xong, Ngài mới nằm xuống như một đứa bé bình thường. Rồi cũng bông, ẵm, bú mớm, chăm sóc y như một đứa trẻ bình thường. Câu kệ đó được bên Tàu họ dịch là "Thiên thượng thiên hạ" - trên trời dưới đất; "duy ngã độc tôn" - 'ngã' ở đây là 'tôi' nhưng mà có người lại hiểu là 'ngã' là cái 'bản ngã'. Trên trời dưới đất chỉ có cái bản ngã là số 1. Các vị nghe hiểu không? Vì chữ 'ngã' có hai nghĩa giống như trong tiếng Mỹ có chữ 'self', có nghĩa là 'tự' như là 'themselves, ourselves, hay myself' nhưng 'SELF' nằm 1 mình và viết lớn capitalize thì nó có nghĩa là 'bản ngã' hay là 'cái tôi' trong ý nghĩa triết học. Đúng không? Họ thấy chữ "duy ngã độc tôn", họ hiểu theo nghĩa ghê gớm, đó là "chỉ có cái ngã là số một". Chữ 'ngã' ở đây tuyệt đối phải hiểu theo nghĩa bình dân - common sense, có nghĩa là "trên trời dưới đất chỉ có một mình ta là tối thượng". Bởi vì, đúng, thời điểm đó Ngài là nhân vật số 1. Mặc dầu có rất nhiều vị Bồ Tát cũng sắp thành Phật, nhưng mà 'sắp' đó 'sắp' tương lai xa. Nhưng mà Ngài là hiện tại, Ngài là người chuẩn bị thành Phật. Nghe kịp không? Có nhiều người họ cố ý họ hiểu "duy ngã độc tôn" ở đây có nghĩa là "chỉ có cái ngã" nhưng mình phải hiểu 'ngã' ở đây theo nghĩa bình thường, đó là 'ngã' là 'ta' này - "chỉ có mình ta là số 1". Sau kiếp sống này ta không còn kiếp sống khác. Cho nên, đề nghị bà con hiểu chữ 'ngã' theo nghĩa bình thường. Giống như chữ 'here' có 2, 3 nghĩa vậy đó. Dạ rồi.

Câu hỏi: Dạ, con xin phép qua câu hỏi tiếp theo. Cảm ơn Sư. Dạ, thưa Sư, cho con xin được phép hỏi Sư trường hợp thụ tinh trong ống nghiệm được 3 phôi, chỉ xin 1 lần và sử dụng 1 phôi, 2 phôi còn lại phải làm thế nào cho đúng khi không duy trì nuôi phôi trong bệnh viện được nữa ạ?

Sư trả lời: Thật ra, trong Kinh nói, chúng sanh trong đời có 4 trường hợp, có 4 chủng loại: noãn, thai, thấp, hóa. Noãn có nghĩa là những loài sinh ra trong trứng như là loài lông vũ. Tiếng Mỹ lông vũ, lông mao là hair và feather, phải không? Các loài lông vũ như chim, gà, vịt,... những loài đó được gọi là loài noãn sinh. Trong tiếng Phạn gọi đó là loài "dvija" có nghĩa là "twice-born" có nghĩa là "sinh ra 2 lần". Lần 1 là trong hình thức cái trứng từ bụng mẹ, và lần 2 là chui ra khỏi cái trứng. Hiểu chưa? Cái loài thứ hai là thai sinh, có nghĩa là sinh ra nguyên con trực tiếp từ tử cung của mẹ.

Ví dụ như loài người và những loài 4 chân. Và thứ ba là thấp sanh có nghĩa là những loài sinh ra từ môi trường âm thấp như côn trùng... Và loài thứ tư là loài hóa sanh, là những loài đột hiện, là tự nhiên xuất hiện, không cần đến một tác động sinh học nào hết. Cái này hơi khó tin nhưng mà sức của chúng ta cũng chưa tới đâu để mà phân bác vụ đó nhưng mà đại khái hiểu hóa sinh là loài đột hiện, tự nhiên xuất hiện không cần đến một điều kiện sinh học nào hết. Trong trường hợp các vị đặt câu hỏi, nếu trong 3 mình chỉ chọn 1 và bỏ lại 2. Nãy tôi mới trả lời cô ấy. Có như thế này, sát sanh là khi nào mình trực tiếp can thiệp, chặn đứng sức sống của một cá thể nào đó. không biết tiếng Việt tôi nói như thế bà con có hiểu không? Có ý can thiệp để mà chặn đứng sức sống của một cá thể nào đó, thì cái đó được gọi là sát sinh. Còn nếu ta không tiếp tục duy trì cái nguồn sống đó nữa thì chưa hẳn là sát sinh. Vậy đối với 2 cái phôi còn lại là mình không tiếp tục duy trì cái nguồn sống cho nó nữa. Nghe kịp không? Chứ không phải mình trực tiếp can thiệp để chặn đứng nguồn sống của nó. Hai cái khác nhau phải không ta? Ví dụ như bây giờ tôi thương các vị thì tôi nuôi cơm, còn giờ tôi không thương nữa thì tôi báo tin tôi nói là ngày mai trở đi các vị tự lo. Như vậy, có phải là tôi giết các vị không? Tôi không lo nổi, hoặc là tôi không muốn lo nên tôi nói ngày mai tự lo, tôi không nấu cơm nữa. Phải không ta? Còn cái này mới kẹt nè, là tôi có ý tôi bỏ đói các vị, tôi biết là khi tôi không lo nữa thì các vị sẽ bị chết, thì cái đó đúng là sát sinh. Còn cái này tôi không có ý kiến trong chuyện các vị sống làm sao, tự sinh tự diệt. Đó là câu trả lời của tôi. Có 2 trường hợp, một là có ý can thiệp sâu, can thiệp thô bạo nhằm mục đích chặn đứng nguồn sống của một cá thể, thì đó được gọi là sát sinh. Còn cái chuyện mà mình không tiếp tục ra sức duy trì nữa thì chưa hẳn là sát sinh. Còn chuyện phải hay không phải nằm ở chỗ chưa hẳn thì chính đương sự là người biết rõ.

Câu hỏi: Dạ, con xin phép qua câu hỏi tiếp theo. Thưa Sư, Sư có kể về cô gái ở Việt nam thường cúng hoa cho nhiều chùa để hy vọng nhan sắc ở kiếp sau sẽ trở thành hoa hậu, như vậy có đúng không? Dù là phước hữu lậu hay là phải nguyện trong lòng, tâm mình với lòng thành kính mới có kết quả vì con muốn bắt chước cô đó.

Sư trả lời: Thưa với bà con, cái cô đó là chuyên gia A-tỳ-đàm chứ không phải ba mớ như người hỏi này. Thật ra cũng muốn làm phước nhưng làm phước cúng dường thì cô ấy mua hoa cúng dường. Cái đó là cô vui miệng kể lại vậy thôi chứ còn tôi không tin đó là ý chính, đó là mục đích chính để mà cô ấy cúng hoa. Nghe kịp chưa? Sẵn đây tôi nói luôn. Nó có trăm ngàn thiện nghiệp để cho một người có nhan sắc. Tôi nói thiệt là chậm. Có vô số các thiện nghiệp để một người có nhan sắc chứ không hẳn chỉ cúng hoa. Các vị sẽ hỏi tôi, tại sao gọi là vô số? Vì trong Kinh nói thế này, bản thân cái 25 tạo ra trí tuệ, nhan sắc, sức khỏe, uy tín, quyền lực và tình cảm. Bản thân cái 25 tạo ra chừng đó, trí tuệ, nhan sắc, sức khỏe, tình cảm, quyền lực, tiếng tăm, everything... Nhưng có một điều, do mình chủ ý cái nào mình nguyện cái đó thì nó sẽ thành tựu đặc biệt. Chứ trong Kinh nói một người sống nhiều với 25 sinh ra mặt mũi rất dễ coi, ai nhìn cũng thương. Nhưng có những người họ coi nặng chuyện tình cảm cho nên họ nguyện do phước này con sinh ra đời sau thì ai nhìn con họ cũng thương, nhưng thật ra thì không cần, miễn là mình sống bằng 25 sanh ra mặt mũi dễ coi. Hiểu không? Thí dụ như mình cúng dường một chén cơm, mình mong cái người ăn có sức khỏe, như vậy cái phước đó ngoài chuyện mình tạo tài sản cho kiếp sau, còn tạo luôn cái thể lực cho kiếp sau. Còn như mình mong người ăn có sức khỏe để họ tu tập, thì như vậy mình tạo thêm cái phước trí tuệ. Hiểu không? Rồi mình mong người ta ăn bữa ăn này, da dẻ người ta sẽ tốt hơn, lúc bây giờ, ngoài cái nghiệp tài vật, tài lộc mình còn được thêm cái nghiệp nhan sắc. Cho nên, sống bằng 25 là tự nhiên nó đẹp. Nhưng trong Kinh có nói cái này, người thường sống bằng vô lượng tâm thì 1000% phải đẹp. Vô lượng tâm là gì? Một là Từ, là Từ tâm, có nghĩa là luôn mong cho muôn loài, muôn loài chứ không phải cá nhân nha, muôn loài được sống trong nhân lành và quả lành, có nghĩa là biết hành thiện và luôn luôn được sống trong quả thiện. Đó là Từ tâm. Còn Bi tâm là biết trắc ẩn, biết chạnh lòng, không cam tâm khi thấy người khác khổ. Và mong cho người khác... (chị Hồng đánh giùm cái này). Từ tâm là mong cho muôn loài được sống trong nhân lành, quả lành, đó là Từ tâm. Bi tâm là mong cho muôn loài đừng có sống trong nhân xấu, quả xấu. Cái này cũng dễ nhớ lắm. Còn Hỷ tâm là vui với nhân lành và quả lành của người khác. Còn Xả tâm là khả năng bình thản, khả năng này khó có lắm, khả năng bình thản khi nghĩ về nghiệp riêng của mỗi cá nhân, biết rằng thương ai cách mấy, ghét ai cách mấy cũng không làm gì được người ta ngoại trừ cái nghiệp của bản thân họ. Hiểu không? Đó gọi là Xả tâm. Từ, Bi, Hỷ, Xả. Tôi rất lấy làm buồn và rất lấy làm tiếc

khi đa phần Phật tử không biết Từ, Bi, Hỷ, Xả là gì, nói lung tung. Tu hành, đạo Phật là đạo từ bi, đạo Phật là đạo trí tuệ mà không biết từ bi là cái gì. Trong khi Từ, Bi, Hỷ, Xả là phải nói có căn bản kinh điển đàng hoàng. Theo trong Thanh Tịnh Đạo là người ta nói rất là rõ. Từ tâm là mong cho muôn loài sống với nhân lành, quả lành. Bi tâm là mong cho muôn loài đừng sống với nhân xấu, quả xấu. Có nghĩa là sao? Thấy người ta khổ mình thương, thấy người ta làm ác mình cũng thương. Cho nên Thánh Gandhi có một câu thế này "I hate the sin but I love the sinner". Hiểu không? "Tôi ghét tội ác nhưng tôi thương người ác", "Tôi ghét điều ác nhưng tôi yêu, không phải yêu mà tôi thương, tôi tội nghiệp người làm ác". Bi tâm là thấy người ta sống khổ cũng thương mà thấy người ta sống bất thiện mình thấy cũng tội. Cái thứ ba là "vui với nhân lành, quả lành" là thấy người ta sướng mình cũng không ganh tỵ, thấy người ta làm lành thì mình vui theo. Cái này rất quan trọng, cái này tôi nói 3000 lần. Người nào lúc còn sống không có tâm Tùy hỷ, chết rồi không thể nhận được phước hồi hướng. Gớm như vậy, cái này quan trọng lắm lắm luôn nha. Người nào lúc sống không biết tùy hỷ với nhân lành, quả lành của người khác, lúc chết rồi gia đình người đó hồi hướng bao nhiêu cũng không nhận được. Vì sao? Vì phải có tâm Tùy hỷ mới nhận được phước hồi hướng. Đàng này, lúc sống cứ gặp ai sướng, nó ghét; ai đẹp hơn, nó ghét; ai giàu hơn, nó ghét; thấy ai tu, nó cũng ghét; thấy ai ngồi thiền, nó cũng ghét; thấy ai học đạo, nó cũng ghét. Thứ đó chết rồi hồi hướng là không có cửa. Lúc sống còn không tùy hỷ thì sao lúc chết sao tùy hỷ. Cái này quan trọng lắm lắm luôn. Còn cái Xả là sao? Cái này dễ nhiều người hiểu lầm. Xả là trạng thái tâm bình thản, bình thản ở đây không phải là máu lạnh, mà bình thản của người vốn đầy ắp tình thương. Nghe kỹ cái này và phải ghi chú. Tâm Xả là, Xả vô lượng tâm là cái trạng thái bình thản của người vốn đầy ắp tình thương nhưng trong trường hợp không can thiệp được nên vị này mới nghĩ "thôi thì mỗi người có nghiệp riêng", nghe kịp không? Chứ còn mà thấy người ta khổ mà mình không động đậy gì hết mà cứ ngồi niệm "mỗi đứa có nghiệp riêng, kệ cha nó, nghiệp nó nó lo" thì cái đó là máu lạnh, trong tiếng Phạn gọi là "Aññānupekkhā", có nghĩa là máu lạnh. Có phân biệt được cái này không? Có cô Phật tử đi xuất gia, bữa nay lên đến ni sư rồi, tu 40 năm. Lúc tôi còn trẻ gặp cô ấy nói: "Con nghe Pháp riết giờ con tàn nhẫn hơn ngày xưa. Con đi làm hồi trước, con thấy ai té xe con nhào vô con đỡ, con giúp. Bây giờ con nghĩ, mỗi người có nghiệp riêng nên con đi luôn." Hiểu không? Té là do cái nghiệp mình không có can thiệp được, mình đi luôn. Cỗ hiểu lầm đó. Vẫn giúp người theo khả năng, giúp không được thì phải hiểu đây là nghiệp riêng. Đó, cái đó mới kể. Trong Kinh có ví dụ thế này, sự bình thản của bà mẹ khi không thể giúp được con mới gọi là Xả vô lượng tâm. Hiểu không? Sự bình thản của 2 người thương nhau khi không thể giúp được nhau mới gọi là Xả vô lượng tâm. Ví dụ như vợ thương chồng, thấy chồng ung thư thời kỳ cuối, hiểu không?, không lẽ ôm chồng khóc hoài. Mình cũng phải rửa mặt, tắm rửa, trang sức để sống chứ không lẽ chết theo. Đúng không? Nhưng lo đến phút cuối và luôn hiểu thôi thì "Chúa kêu thì cứ về với Chúa thôi", Chúa gọi là đã đến giờ vãng sinh thì cứ cho vãng sinh. Việt nam mình vui lắm, báo tin ông nào vãng sanh là khóc cả nhà luôn. Đúng là vãng sanh mình phải cười, đúng không? Còn bên Thiên chúa là cứ nói Chúa gọi rồi khóc quá trời khóc luôn. Trên nguyên tắc Chúa gọi mình phải vui chứ, Chúa gọi bố mình mình phải vui. Chúa gọi mà khóc quá trời khóc luôn. Chúng tôi xin đau buồn báo tin thân phụ chúng tôi ông Nguyễn Văn X vừa vãng sanh vào 9 giờ sáng hôm qua. Các vị thấy có mâu thuẫn không? Vãng sanh là xuất cảnh đó, vừa xuất cảnh đi Mỹ ngày hôm qua mắc chứng gì khóc. Chỉ có một trường hợp đặc biệt là có cô đó cô có chồng mà cô khóc 3 ngày, gia đình hỏi sao kỳ (?) Cô nói biết vậy cô lấy chồng sớm hơn. Đó là trường hợp đặc biệt. Chứ còn hiếm bao giờ...

Câu hỏi: Thưa Sư, xin Sư giải rõ cho con hiểu về việc Ngài Huệ Khả và Tổ Bồ Đề Đạt Ma về câu chuyện đưa tâm cho ta ăn.

Sư trả lời: Thưa với bà con thế này, sẽ có nhiều người nghe lại câu trả lời này của tôi, trong đó có những người là đệ tử thuần thành của Thiên tông, Tịnh độ tông và không có tông nào hết. Như thế này, hãy cẩn thận với các câu chuyện của sách Ngữ lục, biết Ngữ lục không? Sách thiên. Cẩn thận ở đây nghĩa là gì? Là có rất, không phải rất mà hầu hết trong đó đều là ẩn dụ, hiểu không ta? Mà mình lại coi đó là câu chuyện lịch sử, là chết. Nghe kịp không? Hiểu không? Thí dụ như có những truyền thuyết cho rằng Tổ Huệ Năng là không biết chữ. Rồi nói Tổ Đạt Ma là trả lời với ông Lương Vũ Đế là cát chùa, độ tăng không công đức. Rồi chuyện Tổ Đạt Ma vào núi Thiêu Thất "cửu niên diện bích" - chín năm ngó vách. Đây, v.v... phải nhớ rằng tất cả những giai thoại và truyền thuyết đó đều

là ẩn dụ. Maybe trong đó có chuyện có thật, nhưng chuyện thật hay không thật không quan trọng mà câu chuyện đó nhằm tới cái gì? Nghe kịp không? Kể cả cái chuyện tại sao Tô Đạt Ma chỉ có một chiếc dép? Cái đó cũng gây ra nhiều tranh cãi, bên Ấn giáo bác nói rằng "Phật giáo thua Ấn giáo. Thánh Gandhi theo Ấn giáo, Thánh lên xe lửa bị rách chiếc giày, Thánh tháo chiếc còn lại liệng xuống luôn cho ai lượm được thì lượm một đôi. Còn Phật giáo mình mất chiếc dép không chịu giục, xách đi suốt đời." Có người nói "Tổ mất ngẫu bởi vì mất dép sao không giặc được". Đại khái đó là những tay bác. Nhưng mà ý nghĩa của chuyện xách một chiếc dép triết lý thiên trùng, tức là một dép đi ngàn dặm, sâu lắm. Các vị có nghe chữ 'nhị nguyên' không? Bên triết học của Ấn giáo có chữ Advaita, dvaita là hai, advaita là bất nhị. Sống ở đời mình khổ là vì mình sống trong ý niệm đối đãi phân biệt. Khi Tô xách một chiếc dép nghĩa là Tô là lia bỏ khái niệm phân biệt, Tô đi trên con đường không bị phân biệt là một. Thứ hai, ở một định nghĩa cận nhân tình hơn, gần với mình hơn, đó là Tô từng bị đệ tử phản, nó đầu độc Tô, Tô biết nhưng Tô vẫn ăn chén cơm đó, ăn xong rồi Tô chết. Hai đứa phản đồ đó khoái mới đem xác Tô chôn. Nhiều năm sau có người gặp Tô đi ở trên núi Hùng Lệnh, núi Thông Lĩnh đó, họ ngạc nhiên nên họ mới báo tin về cho cặp phản đồ đó "Tôi mới gặp Tô ở đó" thì mấy người này đào lên thì không gặp xác Tô mà chỉ gặp chiếc ở trong đó thôi. Ngày xưa Tô lấy chiếc dép đó thế cái mạng của mình. Hiểu không? Chiếc dép còn lại để nhắc cho người đời nhiều chuyện. Thứ nhất là Tô không tham những thứ mà cái cặp đó giành đầu. Hiểu không? "Ta chỉ cần một chiếc dép là ta đủ sống rồi. Ta không giành gì với tụi bây đâu". Hiểu không? Có nhiều ý nghĩa rất là sâu, là một. Còn cái chuyện đối đáp giữa Thầy trò Tô Đạt Ma và Thầy Thần Quang tức là Tô Huệ Khả đó, ý nghĩa quan trọng nhất đó là "dục an, tất an", lục trần trước sau không đắng không ngọt nhưng do chính lòng mình không yên, cho nên từ đó mới nảy ra khổ. Tự nhiên con người ta đâu chọc gheo gì mình, tự nhiên mình thương rồi mình về mình nhớ người ta. Hiểu không? Rồi mình đổ cho người ta cái tội quyền rũ. Các vị chịu nổi không? Hiểu không ta? Nếu mình luyện "tịch tà kiếm phỏ" thì mình đâu có bị. Tại sao không chịu luyện rồi gặp con gái, rồi khoái, rồi đổ thừa tại vì 'you' đẹp nên tôi khổ. Các vị thấy câu đổ thừa đó được hay không? No. Tại 'you', vấn đề của 'you'. Hoặc là mặt tui như vậy mà quý vị ghét thì quý vị chịu chứ bây giờ bắt tôi sửa thì sửa cái gì? Tôi sửa cho vừa lòng cô Trang thì cô Tâm không đồng ý. Quý vị hiểu tôi nói không? Làm sao tôi chiều đây? Thế là vấn đề là ở các vị, vấn đề là ở chúng ta. Cho nên, đưa tâm cho người ta ăn là vậy đó. Có nghĩa là lục trần không có lỗi, chính chúng ta là người ngắm lục trần, chúng ta không biết chế tác lục trần, thế là ta khổ. Hiểu không? Khổ bằng cách thích hay là ghét. Rồi xong. Có hiểu câu trả lời không? Gật đầu ít quá, cho nên Tô còn 1 chiếc mà Tô đi luôn là vậy đó.

Câu hỏi: Dạ, chúng con cảm ơn Sư. Dạ con xin đến câu hỏi tiếp theo. Nếu một vị Phạm thiên đang hưởng phước cõi trời, khi hết phước khuynh hướng tâm lý vẫn là thiện, thì tại sao lại trở về đờn vị gốc a?

Sư trả lời: Câu này cũng hơi hơi có một tí ruồi bu. Muốn về Phạm thiên thì phải đắc thiên, tối thiểu là sơ thiên. Nhưng sau khi từ Phạm thiên trở xuống, thiên đó đâu còn nữa. Hiểu không? Mà nếu không còn nữa thì vị đó phải trở về với chỗ nào? Chỗ thấp nhất. Tức là sau một buổi leo cây, leo cuối cùng khi không còn leo được nữa thì vị ấy đi đâu? Xuống gốc, khổ quá, chứ có ai leo xong rồi ở trên luôn. Hiểu không ta? Chuyện đó rất đơn giản, rất là ruồi bu. Đó là chuyện thứ nhất. Chuyện thứ hai, phước lành do tu thiện, chẳng hạn tôi nói kiếp này tôi sống 100 tuổi, tôi đắc thiên năm tôi 7 tuổi, có nghĩa là 93 năm trời tôi sống trong thiên, đúng không? Quý vị thấy công đức ngất trời, đúng không? Nhưng mà thừa với bà con, 93 năm đó so với vô lượng kiếp quá khứ cái nào nhiều? Đó, thấy chưa? Coi như mới kiếm được có 100 đồng mà nợ xấu tới 5 tỷ, các vị nghĩ tôi sống làm sao? Có biết nợ xấu không? Bad credit, tôi lũng thê 5 tỷ mà tôi kiếm có 100\$ à. Hiểu không? Không nghĩa lý gì hết. Cho nên hôm nay mình gặp thiên sư, pháp sư cao siêu, mình tưởng mấy ông này chết đi rồi lên, chưa chắc, ông nào cũng lũng thê hết tron á, kéo lũng thê. Biết lũng thê không? Làm không ra tiền cứ 'cà, cà, kéo, kéo, cà, kéo' trong khi lương tháng làm nail được bao nhiêu? 6 ngàn bạc, gặp làm ở xóm Mỹ đen nó không thêm tí nữa, làm bột, làm ... đâu có bao nhiêu, gặp Mỹ trắng nó cho 2 chục, Mỹ đen cho 5 đồng mà 5 đồng rách. Tháng có 6,000 mà kéo cái túi LV 5,500 Guicci 4,200. Xài kiểu đó bán bánh mì ăn bánh bao, hỏi sao mà sống? Quý vị có hiểu không? OK, xong.

Câu hỏi: Dạ con xin đến câu hỏi tiếp theo. Hôm qua Sư có giảng ví dụ một người ở địa ngục sẽ không có cơ hội trả những quả đáng lẽ phải trả cùng thời điểm. Cho con hỏi có phải quả đó sẽ bị lùi vào thời điểm khác hay mất luôn ạ?

Sư trả lời: Cả hai trường hợp. Có lúc nó lùi nhưng nếu nó quá hạn, nó mất, còn nếu nó không quá hạn nó sẽ chờ một lúc khác. Câu trả lời rất đơn giản. Nếu quá hạn, nó sẽ tự hủy, sẽ trở thành vô hiệu nghiệp. Còn nếu nó lùi nhưng nó vẫn còn hiệu quả, nó vẫn còn tác dụng thì nó sẽ chờ ở đó. Cho nên, trong Kinh nói, làm các công đức mỗi kiếp ta sinh ra, phước lành từ đời trước chờ ta như thân quyến. Còn nếu làm các tội ác, đời đời sinh ra, ác nghiệp từ đời trước chờ ta như kẻ thù. Hiểu không? Nó chờ mình chun ra, là bắt đầu nó phủ xuống đủ thứ tai nạn, có nhiều khi nạn đúp, nạn kép. Biết 'nạn kép' không? Vợ bỏ, bỏ đá, còn nhiều ông thì vợ đẻ, con đau, đào có chữa, coi như nó đôn, tắt thở luôn. Thấy tôi giỡn mà hiểu không? Chứ đừng nghe giỡn, cái hạnh của ông là hạnh vi tiểu.

Câu hỏi: Dạ bạch Sư, nhân Sư nói đến cái mặt thì có một câu hỏi liên quan ạ. Có những người nhìn mặt rất ác, rất thiện. Vậy tâm sinh tướng có đúng ở trường hợp này không?

Sư trả lời: Thừa với bà con, nhân quả đôi đường không lẫn lộn. Do quả lành đời trước sanh ra mặt đẹp, quả lành đời trước (đời trước gạch dưới). Còn ngay bây giờ gian ác đó là nhân hiện tại. Có trường hợp hai cái này không đi với nhau, rồi có trường hợp tâm thiện hiện tại tác động cho cái mặt nhìn dễ thương. Nhưng mà nhớ, cái nhan sắc của một người là sắc nghiệp, nghe kịp không? Và cái duyên dáng của mỗi người đó là sắc tâm. Kẹt chỗ ở đây, cái này dụng tới chuyên môn rồi. Sắc pháp của một chúng sanh, hình hài sinh học của một chúng sanh gồm có 4 loại sắc. Sắc một gọi là sắc nghiệp, những loại sắc do nghiệp quá khứ tạo ra. Loại thứ hai là sắc tâm tức là sắc do tâm lý tạo ra. Thứ ba là sắc do điều kiện thiên nhiên tạo ra. Và sắc bốn là do điều kiện dinh dưỡng tạo ra. Nghe kịp không? Tức là phước mình nhiều, tâm lý mình ok nhưng mà ăn uống khắc khổ thì sắc thứ tư có vấn đề. Phước mình nhiều, ăn uống ok, ở chỗ thích hợp nhưng tâm lý có vấn đề. Hiểu không? Có hiểu tôi nói không? Tức là tiền nghiệp, rồi tâm lý hiện tại, rồi điều kiện thiên nhiên, rồi điều kiện dinh dưỡng. Một trong bốn cái này có vấn đề là nhan sắc ta có vấn đề. Cho nên, không nên đổ hết là tâm sinh tướng, hiểu như vậy là không học A-tỳ-đàm. A-tỳ-đàm nói cái tướng gồm có bốn: do tiền nghiệp, do tâm lý, do môi trường thiên nhiên, đẹp gì thì đẹp mà đem ra Sahara phơi nắng ba ngày mặt não cũng nám. Hiểu không? Có tin không? Không tin ra sân ngồi kia. Tôi đi tắm biển tôi biết, cái mặt tôi giờ nó lột thấy thương lắm, lột như bánh tráng Tây ninh vậy. Dạ rồi.

Câu hỏi: Dạ chúng con cảm ơn Sư. Kính xin Sư liên hệ đến câu "cái gì mà thấy nó ngọt thì tuyệt đối là do hiểu nhầm". Với người ngoại đạo, phần nhiều là người đạo Chúa, họ luôn tin rằng chết là hết, hoàn toàn không có kiếp sau. Nhưng nếu họ không tin có kiếp sau thì làm sao có thể giải thích cho họ hiểu rằng cái ngọt mà họ thấy là do hiểu nhầm vì tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý, và môi trường sống được ạ? Câu hỏi là làm sao mà họ tin có tiền nghiệp trong khi họ không tin có kiếp trước, kiếp sau?

Sư trả lời: Đúng ra câu hỏi này phải hỏi Chúa chứ không phải hỏi Ch�. Hiểu không? Tại sao con Lan nó thương thằng Tèo mà không thương thằng Tí, thì phải đi hỏi con Lan chứ đi hỏi thằng Điệp là sao? Tôi là thằng Điệp nè. Có hiểu không? Đừng có cười, hiểu không? Tự nhiên con Lan thương thằng Tí không thương thằng Tèo thì phải hỏi con Lan chứ tự nhiên đi kiếm thằng Điệp hỏi. Mà thằng Điệp nó đang khóc nãy giờ nè. ...có tiếng động - Sư nói: Chư thiên vỗ tay. Dạ xong rồi, trả lời xong rồi đó Thầy. Có nghĩa là Phật còn độ không được người tà kiến mà tôi độ được là tôi trên Phật. Quý vị nghe kịp không? Phật lực vô biên, Phật trí vô cùng, Phật tâm vô lượng không độ được người vô duyên. Nghĩ sao mà đi đòi độ Chúa. Trờì. Nếu mà độ được coi như đạo Phật mình khỏe. Bây giờ nội mình có bị một ông không là ông quậy banh đạo Phật bên Việt nam rồi.

Thầy nói: Dạ, Sư con nghĩ câu hỏi này do buổi học hôm qua có liên quan đến câu "cái gì mà thấy nó ngọt thì tuyệt đối là do hiểu nhầm". Sư nói: hiểu hiểu nhưng mà đối với một người Chúa đúng không? Thầy nói: Với người không tin vào kiếp sau...Sư nói: Rồi. Dạ hiểu nhưng mà không tin là thua rồi. Cũng giống như quý vị không có tin có vi trùng thì tôi nói cả buổi, tôi đâu có ở không tôi nói về Covid. Các vị nghe kịp không? Người đã không tin, bây giờ tôi làm sao mà tôi nói về Covid, nói về ung thư, tôi chịu thua. Các vị biết bên Châu Phi, có mấy chỗ trạm y tế của mấy bác sĩ của Hội Sans Frontier - Không biên giới, có viết một tấm bảng, một áp-phích to để là "Rửa tay và uống

nước lọc cứu sống nhân loại". Mà mấy người Châu Phi đọc không hiểu. Vì họ nói ông nội, ngoại của họ đâu có rửa, bên đó làm gì có nước lọc mà uống, nên họ cứ ra ngoài mấy vũng uống như con trâu. Hiểu không? Họ không hiểu mà cứ treo ở đó biết bao nhiêu mà họ không hiểu. Tức là rửa tay và uống nước lọc là cứu sống nhân loại. Tại sao vậy? Vì người Châu Phi họ không biết hai chuyện đó và đó là hai cách rẻ tiền, không phải rẻ tiền mà là không tốn kém. Ngay cả người Việt nam cũng ít người biết hai cái đó lắm. Rửa tay và uống nước lọc là rẻ tiền nhất mà cứu được nhiều người lắm. Nhưng họ không hiểu nên mình không thuyết phục họ được. Thậm chí có một lần hãng Coca bị chết đứng ở bên Ả rập Xê út. Nó qua quảng cáo, cái hình là một người đang đi sa mạc, mệt. Nó quảng cáo ba tháng mà doanh thu cứ giảm nên mới cho chuyên gia qua điều tra, mới hỏi thằng Ả rập tại sao mà ở đâu bán coca cũng được, Thụy sĩ tại sao bán còn được mà tại sao bán Ả rập không được? Nó nói, người Ả rập họ đọc ngược, đọc từ bên phải đọc qua. Bên Mỹ nó để cái hình một người đang đi sa mạc, "mệt, uống coca xong, khỏe". Người Ả rập đọc ngược lại "đang khỏe, uống coca, mệt". Chính vì vậy nên bán hoài mà bán không được. Hỏi tại nó, nó nói, tại mày nghĩ tao ngu gì tao uống, tao đang khỏe thế này, tao uống xong tao mệt. Mà thằng Mỹ nó muốn là mình đang mệt, mình uống cho nó khỏe. Cái nào trạng nó quan trọng lắm, chỉ riêng vụ coca mà còn không biết thuyết phục được thằng Ả rập thì hỏi làm sao mà bắt người Chúa cũng tin Chúa được? Còn chuyện này mới động trời, có một lần Đức Giáo hoàng đi qua Mỹ, Ngài nói chuyện trước một đám đông giáo dân mấy chục ngàn người. Có một ông tỷ phú lên, thưa chuyện gì đó mà Giáo hoàng lắc đầu mà mặt đỏ bừng lên. Vệ sĩ của Đức Giáo hoàng mới kè ông tỷ phú xuống, phóng viên hỏi ông tỷ phú nói gì mà Đức Thánh cha đỏ mặt lắc đầu, có vẻ phật ý vậy? Ông trả lời, có gì đâu tôi nói tôi cúng cho Vatican 1 tỷ, tôi chỉ xin đổi chữ Amen thành Coca thôi mà Ngài không chịu. Đầu phải dễ, một ngày một buổi mà sao đổi được một cái đã ngàn đời. Dạ rồi.

Câu hỏi: Dạ, kính thưa Sư câu hỏi này hơi dài nên con xin tóm lược lại. Cô này có người chị 70 tuổi cũng tin Phật nhưng hiện tại đang ung thư gan thời kỳ cuối. Như vậy có phương pháp hướng dẫn nào hoặc chỉ bảo cho cô ấy có những ngày cuối đời hoặc ra đi được tốt.

Sư trả lời: Trước hết mình phải xác định người chị đó có tin Phật hay không (?) Hiểu không? Tin Phật là tin thế nào? Tin Mật tông, Thiên tông, Tịnh độ tông, nghe kịp không? Phải xác định người ta bình thường có mến Phật hay không? Nếu mến Phật thì họ theo tông nào? Chứ còn không thể nói ầu được, thưa Thầy.

Thầy hỏi: Vị nào đặt câu hỏi này?

Sư nói: Vì bản thân tôi các vị cũng phải hỏi tôi trước, chứ các vị đề tôi ra bắt uống ba cái thuốc nam là tôi cũng chịu.

Phật tử nói: Dạ tin Phật là chỉ niệm Quan Thế âm Bồ tát thôi.

Sư nói: Rồi thôi kiểm cho bà ấy cái Tượng Quan âm đi. Tôi nói thiệt. Không có cách nào đâu tại vì người tin Quan âm thường là niềm tin của họ không cần lý luận. Tôi nói thiệt. Người chỉ biết thờ Quan âm, vì bên Bắc truyền người ta ngoài Quan âm ra còn có Thế chí, Địa tạng, Phật Di đà, Dược sư, rồi họ có đi học về Hoa nghiêm, Lăng già, Bát nhã. Đó là Tăng Ni. Chứ còn cư sĩ mà khi họ chỉ biết niệm Quan âm tức là niềm tin của họ rất là đơn giản. Nếu đơn giản thì thôi mình cũng chiều họ. Hiểu không ta? Sẵn ở đây tôi cũng mượn làn sóng mạng xã hội tôi nói luôn. Xin bà con đừng ngạc nhiên khi mai này bà con thấy tôi xúi ai đó niệm Quan âm hay niệm bất cứ cái gì. Hiểu không? Bởi vì cái sức người ta tới đó thôi. Và bản thân tôi, tôi bị mất lòng rất là nhiều người bên Nam truyền khi có một thời gian dài tại Florida, tôi có Pháp hội tại Tịnh thất của tôi. Mỗi tuần tôi có thuyết pháp, thì bà con tới Bắc tông coi như là 100%. Thế là họ tới, tôi đâu có cho họ đọc lễ Phật bằng Kinh Nam truyền được. Thế là tất cả Thầy trò bắt đầu Pháp hội bằng một bài Bát nhã Tâm kinh " Quán tự tại bồ tát hành thâm bát nhã ba la mật đa..." đó. Thì Quý Thầy Nam truyền, phải nói là kịch liệt phản ứng, nhưng mà tôi cũng im luôn. Bởi vì sao? Vì sẵn ở đây tôi cũng nói luôn, bài đó mà Nam truyền đừng cực đoan, tôi không dám xài chữ 'dốt' nha, tôi nói 'cực đoan', Nam truyền mà đừng cực đoan, bài Kinh đó sâu không tả được. Bài đó giảng theo Bắc truyền, Nam truyền thì bài đó là yếu chỉ Thiên tông, thoại đầu tâm ấn. Bài đó rất là sâu. Tại sao sâu? Sâu đến mức mà tôi giảng cho bà con nghe mà tôi còn teo, bà con có hiểu không? Nó sâu kiểu này, bà con còn nhớ hồi sáng tôi giảng không? Khi ta ở cõi dục, ta thấy có 6 căn là hoàn hảo, hưởng được 5 trần là may mắn. Thiếu 6 căn hoặc gặp 6 trần bất toại là xui rủi, bất hạnh. Nhưng ở cõi Phạm thiên, người ta không có nhu

cầu 6 căn, người ta chỉ còn 3 căn thôi, mấy căn kia bị xem là thừa. Trong khi dưới đây thiếu 3 căn là khuyết tật, trên đó họ bỏ bởi vì với họ là thừa. Ở cõi Tam thiên không có hỷ ưu, Tứ thiên không có khổ lạc chỉ còn xả. Vậy thì cái gì mình coi là đắng và ngọt là do cái trình độ dẫn đến thái độ. Hiểu không? Cho nên "sắc tức thị không, không tức thị sắc. Thọ, tưởng, hành, thức diệt phục như thị" là chỗ đó. Có nghĩa là tùy theo trình độ của chúng sinh mà có những lúc Đức Phật nói về danh, sắc, về ngũ uẩn, 12 xứ, 18 giới. Nhưng mà có những người hữu duyên, chỉ nói một chữ thôi "Vạn pháp do duyên", rồi xong. Như Ngài Xá Lợi Phất, Ngài đâu có nghe cái gì là uẩn, xứ, giới, đế đâu, Ngài chỉ nghe "vạn pháp do duyên mà có, vạn pháp do duyên mà mất, Đức Thế Tôn đã nói rõ duyên sanh và duyên diệt ấy". Nghe vậy mà đắc Quả. Hiểu không? Bài Bát Nhã Tâm Kinh rất là sâu với điều kiện phải hiểu làm sao mới thấy nó sâu. Ở hội chúng đó tôi có giải thích, tại sao ở đây tôi Nam truyền mà tôi lại cho bà con tụng Bát nhã mỗi tuần. Cái nhóm đó họ hiểu, có người họ không hiểu thì họ tưởng là tôi một phe với họ. Hiểu chưa? Miễn sao mình làm mình hiểu thôi. Tự mình biết riêng mình thôi. Có không ít Phật tử Nam truyền, Tăng Ni Nam truyền họ chống dữ lắm. Vì họ hiểu theo kiểu cái gì của Bắc truyền là không đúng tới. Trong khi đó bên Bắc truyền người ta nghiên cứu học hỏi Nikaya là chuyện bình thường vì mình thấy cái nào là lời Phật là mình ok. Dạ rồi.

Thầy: Dạ con kính tri ân Sư.

Câu hỏi: Dạ thưa Sư, thương trường là chiến trường vậy thương gia có tu được không?

Sư trả lời: Câu này lạ. Cái trường khó tu nhất là tình trường. Tình trường còn tu được nói gì ba cái thương trường. Trong Kinh, đệ tử Đức Phật có vô số người từ bỏ chiến trường, họ là tướng là lính, họ đi tu. Nhiều vị vua chúa, họ cũng từ bỏ cái chính trường để đi tu. Rất nhiều thương gia họ cũng từ bỏ cái thương trường để họ đi tu. Và cũng rất nhiều người từ cái tình trường mà họ đi tu. Có 4 trường: thương trường, chính trường, tình trường, chiến trường, họ đi tu hết. Hôm qua, các vị còn nhờ tôi nói không, chánh giải thoát có 2 trường hợp: một là tháo sạch nhà tù, hai là vô hiệu hóa nhà tù. Anh là cái 'gia gia' gì cũng được, anh là thương gia, là doanh nhân, hay là người bán vé số, xích lô, người nào cũng tu được hết. Vấn đề là anh có khả năng vô hiệu hóa nhà tù hay không? Bà con nhớ giùm cái này, nghe giảng mà không chịu suy tư thì hỏi hoài, trong khi người ta đã nói rồi. Đứng ra cái phần đó hôm qua bà con nắm được cho cứng là không có câu này. Hiểu không? Giải thoát gồm có 2: một là tháo gỡ 100% nhà tù, hai là vô hiệu hóa nhà tù. Các vị hiểu không? Các vị tưởng tượng cái tủ sắt giờ phá banh cái ổ khóa, cái tủ sắt còn cất tiền được không? Đó, thấy chưa. Cái tủ sắt hư ổ khóa là xong. Nhà băng bị đặt chất nổ phá banh 1 góc tường thì nhà băng đó đâu còn an toàn. Nghe kịp không? Vô hiệu hóa cái tác dụng ban đầu. Bây giờ anh có là thương gia đi nữa nhưng mà, nói thật anh bán vé số mà anh bị dính chặt vô cọc vé số là anh cũng bị tù. Còn người ta có bạc tỷ mà người ta có khả năng bỏ thì người ta vẫn là giải thoát. Vấn đề không phải là bạc tỷ hay cọc vé số, mà vấn đề là thái độ của mình với cái mình có. Hiểu không? Cho nên, khó nói lắm. Trong Kinh có nói, tùy duyên nghiệp, căn cơ của chúng sinh, có người tay trắng để tu, có người đầy túi để tu, có hiểu không? Tôi chống tuyệt đối câu "tu là phải tay trắng" tôi không tin. Vì có người họ phải đầy túi họ mới tu, họ phải ngồi trên nhưng lựa họ mới tu được. Có, có cái duyên nghiệp kỳ vậy đó, họ vô tu là điều kiện phải ok họ mới tu được. Rồi mình đi trách tu là phải khổ hạnh. Các vị về có suy nghĩ cái đó không? Căn cơ, tình trạng của mỗi người mỗi khác. Có người chưa gì hết bắt họ ngủ giường tầng là họ muốn bỏ lớp đi về rồi. Sáng tôi vô coi, tôi nói "chết rồi". Mà thêm nữa bà con ác sao mà ác dữ dội, ở chen chúc vậy mà có em xúc dầu gió mà xúc nặng nữa, xúc mà như xịt chứ không phải xúc. Đồng người như vậy mà đành lòng cầm chai dầu gió mà xịt xịt. Tôi hỏi có ok không, họ nói ok mà. Tôi nghe "ok mà" là tôi chắc bà này xịt nè. Đó là cách điều tra vụ án, người ta điều tra gọn lắm. Thay vì mình hỏi "ai xịt" thì ai cũng chối, mình chỉ hỏi "có ok không?", họ nói "dạ ok mà" là do nó xịt... Đi học Đạo mà còn dạy cách điều tra vụ án nữa, quá sức rồi.43:40

Câu hỏi: Nam Mô Phật. Kính bạch Sư. Chúng con xin nêu câu hỏi đầu tiên của buổi chiều hôm nay. Xin Sư giải thích ý nghĩa hiện tượng Phật Đản sanh câu "Thiên thượng thiên hạ duy ngã độc tôn".

Con cảm ơn Sư.

Sư trả lời: Cảm ơn Thầy. Thưa bà con, bà con có nghe tôi kể chuyện thằng bé đi với mẹ mua nước trong tiệm chưa? Có không? Tức là mẹ nó mua cho nó 3 lon, rồi mẹ đang trả tiền, nó thò tay khui hết 3 lon luôn. Mẹ hét hồn, hỏi "Tại sao con khui hết 3 lon?", thằng bé trả lời "Tại ở đây ghi là 'open here', trong lon nước ghi là open here". "Here" có nghĩa là trong cái tiệm này. Đúng không? Vậy mà

có người "dạ" mới ghê chứ. "Here" là chỗ cái 'ring' mà mình kéo lên đó. Nhưng nó thấy "here" thì nó hiểu là trong cái tiệm này, thế là nó khai hết. Mà mình đâu có trách đứa bé đó sai. Chuyện thứ hai, cô giáo hỏi học trò "8 chia 2 bằng mấy?" Học trò cho ra 3, 4 kết quả mà đều đúng hết. Quý vị có biết chuyện đó chưa? "8 chia 2 bằng mấy?" Có đứa nói "8 chia 2 bằng 6". Đúng hay sai? Cô giáo cho điểm 10. Vì mình viết số 8, rồi chẻ đôi, có phải được 2 số 3 úp lại không? Xê dọc đó. Rồi 8 mình xê ngang có phải được 2 số 0 không? Rồi 8 chia 2 bằng 4. Có nghĩa là 8 chia 2 có tới 3 kết quả: một là 8 chia 2 bằng 6, bằng 0 và bằng 2.

Trong Kinh nói, lúc Bồ Tát đản sanh, chuyện này bà con có thể không tin nhưng thôi hỏi thì nói. Trong Kinh nói vì Ngài tu quá nhiều đi, nên khi ra đời có cái hơi đặc biệt so với người ta. Ngài sinh ra thì Ngài bước đi tự nhiên. Trong Kinh nói, khi Hoàng hậu Maya sinh Ngài trong tư thế đứng. Rồi Ngài bước xuống như một Pháp sư, rồi Ngài bước đi 7 bước và Ngài một tay chỉ trời, một tay chỉ đất, mắt nhìn bốn phương xong rồi mới nhìn về phía trước. Nghe kỹ nha. Bước xuống, mắt nhìn về bốn phương xong rồi mới nhìn về phía trước và Ngài bước đi. Ngài mới nói một câu tiếng Phạn là: "Aggo'hamasmi lokassa" - trên đời này ta là tối thượng; "jettho'hamasmi lokassa" - trên đời này ta là vô thượng; "settho'hamasmi lokassa" - trên đời này ta là số một; "ayamantimā jāti" - kiếp này là kiếp cuối cùng; "natthi dāni punabbhavo." - không còn tái sinh nữa. Sau khi Ngài nói như vậy xong, Ngài mới nằm xuống như một đứa bé bình thường. Rồi cũng bồng, ẵm, bú mớm, chăm sóc y như một đứa trẻ bình thường. Câu kệ đó được bên Tàu họ dịch là "Thiên thượng thiên hạ" - trên trời dưới đất; "duy ngã độc tôn" - 'ngã' ở đây là 'tôi' nhưng mà có người lại hiểu là 'ngã' là cái 'bản ngã'. Trên trời dưới đất chỉ có cái bản ngã là số 1. Các vị nghe hiểu không? Vì chữ 'ngã' có hai nghĩa giống như trong tiếng Mỹ có chữ 'self', có nghĩa là 'tự' như là 'themselves, ourselves, hay myself' nhưng 'SELF' nằm 1 mình và viết lớn capitalize thì nó có nghĩa là 'bản ngã' hay là 'cái tôi' trong ý nghĩa triết học. Đúng không? Họ thấy chữ "duy ngã độc tôn", họ hiểu theo nghĩa ghê gớm, đó là "chỉ có cái ngã là số một". Chữ 'ngã' ở đây tuyệt đối phải hiểu theo nghĩa bình dân - common sense, có nghĩa là "trên trời dưới đất chỉ có một mình ta là tối thượng". Bởi vì, đúng, thời điểm đó Ngài là nhân vật số 1. Mặc dầu có rất nhiều vị Bồ Tát cũng sắp thành Phật, nhưng mà 'sắp' đó 'sắp' tương lai xa. Nhưng mà Ngài là hiện tại, Ngài là người chuẩn bị thành Phật. Nghe kịp không? Có nhiều người họ có ý họ hiểu "duy ngã độc tôn" ở đây có nghĩa là "chỉ có cái ngã" nhưng mình phải hiểu 'ngã' ở đây theo nghĩa bình thường, đó là 'ngã' là 'ta' này - "chỉ có mình ta là số 1". Sau kiếp sống này ta không còn kiếp sống khác. Cho nên, đề nghị bà con hiểu chữ 'ngã' theo nghĩa bình thường. Giống như chữ 'here' có 2, 3 nghĩa vậy đó. Dạ rồi.

Câu hỏi: Dạ, con xin phép qua câu hỏi tiếp theo. Cảm ơn Sư. Dạ, thưa Sư, cho con xin được phép hỏi Sư trường hợp thụ tinh trong ống nghiệm được 3 phôi, chỉ xin 1 lần và sử dụng 1 phôi, 2 phôi còn lại phải làm thế nào cho đúng khi không duy trì nuôi phôi trong bệnh viện được nữa ạ?

Sư trả lời: Thật ra, trong Kinh nói, chúng sanh trong đời có 4 trường hợp, có 4 chủng loại: noãn, thai, thấp, hóa. Noãn có nghĩa là những loài sinh ra trong trứng như là loài lông vũ. Tiếng Mỹ lông vũ, lông mao là hair và feather, phải không? Các loài lông vũ như chim, gà, vịt,... những loài đó được gọi là loài noãn sinh. Trong tiếng Phạn gọi đó là loài "dvija" có nghĩa là "twice-born" có nghĩa là "sinh ra 2 lần". Lần 1 là trong hình thức cái trứng từ bụng mẹ, và lần 2 là chui ra khỏi cái trứng. Hiểu chưa? Cái loài thứ hai là thai sinh, có nghĩa là sinh ra nguyên con trực tiếp từ tử cung của mẹ. Ví dụ như loài người và những loài 4 chân. Và thứ ba là thấp sanh có nghĩa là những loài sinh ra từ môi trường ẩm thấp như côn trùng... Và loài thứ tư là loài hóa sanh, là những loài đột hiện, là tự nhiên xuất hiện, không cần đến một tác động sinh học nào hết. Cái này hơi khó tin nhưng mà sức của chúng ta cũng chưa tới đâu để mà phản bác vụ đó nhưng mà đại khái hiểu hóa sinh là loài đột hiện, tự nhiên xuất hiện không cần đến một điều kiện sinh học nào hết. Trong trường hợp các vị đặt câu hỏi, nếu trong 3 mình chỉ chọn 1 và bỏ lại 2. Nãy tôi mới trả lời cô ấy. Có như thế này, sát sanh là khi nào mình trực tiếp can thiệp, chặn đứng sức sống của một cá thể nào đó. không biết tiếng Việt tôi nói như thế bà con có hiểu không? Có ý can thiệp để mà chặn đứng sức sống của một cá thể nào đó, thì cái đó được gọi là sát sanh. Còn nếu ta không tiếp tục duy trì cái nguồn sống đó nữa thì chưa hẳn là sát sanh. Vậy đối với 2 cái phôi còn lại là mình không tiếp tục duy trì cái nguồn sống cho nó nữa. Nghe kịp không? Chứ không phải mình trực tiếp can thiệp để chặn đứng nguồn sống của nó. Hai cái khác nhau phải không ta? Ví dụ như bây giờ tôi thương các vị thì tôi nuôi cơm, còn giờ tôi

không thương nữa thì tôi báo tin tôi nói là ngày mai trở đi các vị tự lo. Như vậy, có phải là tôi giết các vị không? Tôi không lo nổi, hoặc là tôi không muốn lo nên tôi nói ngày mai tự lo, tôi không nấu cơm nữa. Phải không ta? Còn cái này mới kẹt nè, là tôi cố ý tôi bỏ đói các vị, tôi biết là khi tôi không lo nữa thì các vị sẽ bị chết, thì cái đó đúng là sát sinh. Còn cái này tôi không có ý kiến trong chuyện các vị sống làm sao, tự sinh tự diệt. Đó là câu trả lời của tôi. Có 2 trường hợp, một là cố ý can thiệp sâu, can thiệp thô bạo nhằm mục đích chặn đứng nguồn sống của một cá thể, thì đó được gọi là sát sinh. Còn cái chuyện mà mình không tiếp tục ra sức duy trì nữa thì chưa hẳn là sát sinh. Còn chuyện phải hay không phải nằm ở chỗ chưa hẳn thì chính đương sự là người biết rõ.

Câu hỏi: Dạ, con xin phép qua câu hỏi tiếp theo. Thưa Sư, Sư có kể về cô gái ở Việt nam thường cúng hoa cho nhiều chùa để hy vọng nhan sắc ở kiếp sau sẽ trở thành hoa hậu, như vậy có đúng không? Dù là phước hữu lậu hay là phải nguyện trong lòng, tâm mình với lòng thành kính mới có kết quả vì con muốn bắt chước cô đó.

Sư trả lời: Thưa với bà con, cái cô đó là chuyên gia A-tỳ-đàm chứ không phải ba mớ như người hỏi này. Thật ra cũng muốn làm phước nhưng làm phước cúng dường thì cô ấy mua hoa cúng dường. Cái đó là cô vui miệng kể lại vậy thôi chứ còn tôi không tin đó là ý chính, đó là mục đích chính để mà cô ấy cúng hoa. Nghe kịp chưa? Sẵn đây tôi nói luôn. Nó có trăm ngàn thiện nghiệp để cho một người có nhan sắc. Tôi nói thiệt là chậm. Có vô số các thiện nghiệp để một người có nhan sắc chứ không hẳn chỉ cúng hoa. Các vị sẽ hỏi tôi, tại sao gọi là vô số? Vì trong Kinh nói thế này, bản thân cái 25 tạo ra trí tuệ, nhan sắc, sức khỏe, uy tín, quyền lực và tình cảm. Bản thân cái 25 tạo ra chừng đó, trí tuệ, nhan sắc, sức khỏe, tình cảm, quyền lực, tiếng tăm, everything... Nhưng có một điều, do mình chú ý cái nào mình nguyện cái đó thì nó sẽ thành tựu đặc biệt. Chứ trong Kinh nói một người sống nhiều với 25 sinh ra mặt mũi rất dễ coi, ai nhìn cũng thương. Nhưng có những người họ coi nặng chuyện tình cảm cho nên họ nguyện do phước này con sinh ra đời sau thì ai nhìn con họ cũng thương, nhưng thật ra thì không cần, miễn là mình sống bằng 25 sanh ra mặt mũi dễ coi. Hiểu không? Thí dụ như mình cúng dường một chén cơm, mình mong cái người ăn có sức khỏe, như vậy cái phước đó ngoài chuyện mình tạo tài sản cho kiếp sau, còn tạo luôn cái thể lực cho kiếp sau. Còn như mình mong người ăn có sức khỏe để họ tu tập, thì như vậy mình tạo thêm cái phước trí tuệ. Hiểu không? Rồi mình mong người ta ăn bữa ăn này, da dẻ người ta sẽ tốt hơn, lúc bấy giờ, ngoài cái nghiệp tài vật, tài lộc mình còn được thêm cái nghiệp nhan sắc. Cho nên, sống bằng 25 là tự nhiên nó đẹp. Nhưng trong Kinh có nói cái này, người thường sống bằng vô lượng tâm thì 1000% phải đẹp. Vô lượng tâm là gì? Một là Từ, là Từ tâm, có nghĩa là luôn mong cho muôn loài, muôn loài chứ không phải cá nhân nha, muôn loài được sống trong nhân lành và quả lành, có nghĩa là biết hành thiện và luôn luôn được sống trong quả thiện. Đó là Từ tâm. Còn Bi tâm là biết trắc ẩn, biết chạnh lòng, không cam tâm khi thấy người khác khổ. Và mong cho người khác... (chị Hồng đánh giùm cái này). Từ tâm là mong cho muôn loài được sống trong nhân lành, quả lành, đó là Từ tâm. Bi tâm là mong cho muôn loài đừng có sống trong nhân xấu, quả xấu. Cái này cũng dễ nhớ lắm. Còn Hỷ tâm là vui với nhân lành và quả lành của người khác. Còn Xả tâm là khả năng bình thản, khả năng này khó có lắm, khả năng bình thản khi nghĩ về nghiệp riêng của mỗi cá nhân, biết rằng thương ai cách mấy, ghét ai cách mấy cũng không làm gì được người ta ngoại trừ cái nghiệp của bản thân họ. Hiểu không? Đó gọi là Xả tâm. Từ, Bi, Hỷ, Xả. Tôi rất lấy làm buồn và rất lấy làm tiếc khi đa phần Phật tử không biết Từ, Bi, Hỷ, Xả là gì, nói lung tung. Tu hành, đạo Phật là đạo từ bi, đạo Phật là đạo trí tuệ mà không biết từ bi là cái gì. Trong khi Từ, Bi, Hỷ, Xả là phải nói có căn bản kinh điển đàng hoàng. Theo trong Thanh Tịnh Đạo là người ta nói rất là rõ. Từ tâm là mong cho muôn loài sống với nhân lành, quả lành. Bi tâm là mong cho muôn loài đừng sống với nhân xấu, quả xấu. Có nghĩa là sao? Thấy người ta khổ mình thương, thấy người ta làm ác mình cũng thương. Cho nên Thánh Gandhi có một câu thế này "I hate the sin but I love the sinner". Hiểu không? "Tôi ghét tội ác nhưng tôi thương người ác", "Tôi ghét điều ác nhưng tôi yêu, không phải yêu mà tôi thương, tội tội nghiệp người làm ác". Bi tâm là thấy người ta sống khổ cũng thương mà thấy người ta sống bất thiện mình thấy cũng tội. Cái thứ ba là "vui với nhân lành, quả lành" là thấy người ta sướng mình cũng không ganh tỵ, thấy người ta làm lành thì mình vui theo. Cái này rất quan trọng, cái này tôi nói 3000 lần. Người nào lúc còn sống không có tâm Tùy hỷ, chết rồi không thể nhận được phước hồi hướng. Gớm như vậy, cái này quan trọng lắm lắm luôn nha. Người nào lúc sống

không biết tùy hỷ với nhân lành, quả lành của người khác, lúc chết rồi gia đình người đó hồi hướng bao nhiêu cũng không nhận được. Vì sao? Vì phải có tâm Tùy hỷ mới nhận được phước hồi hướng. Đàng này, lúc sống cứ gặp ai sướng, nó ghét; ai đẹp hơn, nó ghét; ai giàu hơn, nó ghét; thấy ai tu, nó cũng ghét; thấy ai ngồi thiền, nó cũng ghét; thấy ai học đạo, nó cũng ghét. Thứ đó chết rồi hồi hướng là không có cửa. Lúc sống còn không tùy hỷ thì sao lúc chết sao tùy hỷ. Cái này quan trọng lắm lắm luôn. Còn cái Xả là sao? Cái này dễ nhiều người hiểu lầm. Xả là trạng thái tâm bình thản, bình thản ở đây không phải là máu lạnh, mà bình thản của người vốn đầy ấp tình thương. Nghe kỹ cái này và phải ghi chú. Tâm Xả là, Xả vô lượng tâm là cái trạng thái bình thản của người vốn đầy ấp tình thương nhưng trong trường hợp không can thiệp được nên vị này mới nghĩ "thôi thì mỗi người có nghiệp riêng", nghe kịp không? Chứ còn mà thấy người ta khổ mà mình không động đậy gì hết mà cứ ngồi niệm "mỗi đứa có nghiệp riêng, kệ cha nó, nghiệp nó nó lo" thì cái đó là máu lạnh, trong tiếng Phạn gọi là "Aññāṇupekkhā", có nghĩa là máu lạnh. Có phân biệt được cái này không? Có cô Phật tử đi xuất gia, bữa nay lên đến ni sư rồi, tu 40 năm. Lúc tôi còn trẻ gặp cô ấy nói: "Con nghe Pháp riết giờ con tàn nhẫn hơn ngày xưa. Con đi làm hồi trước, con thấy ai té xe con nhào vô con đỡ, con giúp. Bây giờ con nghĩ, mỗi người có nghiệp riêng nên con đi luôn." Hiểu không? Té là do cái nghiệp mình không có can thiệp được, mình đi luôn. Cô hiểu lầm đó. Vẫn giúp người theo khả năng, giúp không được thì phải hiểu đây là nghiệp riêng. Đó, cái đó mới kể. Trong Kinh có ví dụ thế này, sự bình thản của bà mẹ khi không thể giúp được con mới gọi là Xả vô lượng tâm. Hiểu không? Sự bình thản của 2 người thương nhau khi không thể giúp được nhau mới gọi là Xả vô lượng tâm. Ví dụ như vợ thương chồng, thấy chồng ung thư thời kỳ cuối, hiểu không?, không lẽ ôm chồng khóc hoài. Mình cũng phải rửa mặt, tắm rửa, trang sức để sống chứ không lẽ chết theo. Đúng không? Nhưng lo đến phút cuối và luôn hiểu thôi thì "Chúa kêu thì cứ về với Chúa thôi", Chúa gọi là đã đến giờ vãng sinh thì cứ cho vãng sinh. Việt nam mình vui lắm, báo tin ông nào vãng sanh là khóc cả nhà luôn. Đúng là vãng sanh mình phải cười, đúng không? Còn bên Thiên chúa là cứ nói Chúa gọi rồi khóc quá trời khóc luôn. Trên nguyên tắc Chúa gọi mình phải vui chứ, Chúa gọi bố mình mình phải vui. Chúa gọi mà khóc quá trời khóc luôn. Chúng tôi xin đau buồn báo tin thân phụ chúng tôi ông Nguyễn Văn X vừa vãng sanh vào 9 giờ sáng hôm qua. Các vị thấy có mâu thuẫn không? Vãng sanh là xuất cảnh đó, vừa xuất cảnh đi Mỹ ngày hôm qua mắc chúng gì khóc. Chỉ có một trường hợp đặc biệt là có cô đó cô có chồng mà cô khóc 3 ngày, gia đình hỏi sao kỳ (?) Cô nói biết vậy cô lấy chồng sớm hơn. Đó là trường hợp đặc biệt. Chứ còn hiếm bao giờ...

Câu hỏi: Thưa Sư, xin Sư giải rõ cho con hiểu về việc Ngài Huệ Khả và Tổ Bồ Đề Đạt Ma về câu chuyện đưa tâm cho ta ăn.

Sư trả lời: Thưa với bà con thế này, sẽ có nhiều người nghe lại câu trả lời này của tôi, trong đó có những người là đệ tử thuần thành của Thiền tông, Tịnh độ tông và không có tông nào hết. Như thế này, hãy cẩn thận với các câu chuyện của sách Ngữ lục, biết Ngữ lục không? Sách thiền. Cẩn thận ở đây nghĩa là gì? Là có rất, không phải rất mà hầu hết trong đó đều là ẩn dụ, hiểu không ta? Mà mình lại coi đó là câu chuyện lịch sử, là chết. Nghe kịp không? Hiểu không? Thí dụ như có những truyền thuyết cho rằng Tổ Huệ Năng là không biết chữ. Rồi nói Tổ Đạt Ma là trả lời với ông Lương Vũ Đế là cát chùa, độ tăng không công đức. Rồi chuyện Tổ Đạt Ma vào núi Thiêu Thất "cửu niên diện bích" - chín năm ngó vách. Đây, v.v... phải nhớ rằng tất cả những giai thoại và truyền thuyết đó đều là ẩn dụ. Maybe trong đó có chuyện có thật, nhưng chuyện thật hay không thật không quan trọng mà câu chuyện đó nhằm tới cái gì? Nghe kịp không? Kể cả cái chuyện tại sao Tổ Đạt Ma chỉ có một chiếc dép? Cái đó cũng gây ra nhiều tranh cãi, bên Ấn giáo bác nói rằng "Phật giáo thua Ấn giáo. Thánh Gandhi theo Ấn giáo, Thánh lên xe lửa bị rớt chiếc giày, Thánh tháo chiếc còn lại liệng xuống luôn cho ai lượm được thì lượm một đôi. Còn Phật giáo mình mất chiếc dép không chịu giục, xách đi suốt đời." Có người nói "Tổ mặt ngầu bởi vì mất dép sao không giện được". Đại khái đó là những tay bác. Nhưng mà ý nghĩa của chuyện xách một chiếc dép triết lý thiên trùng, tức là một dép đi ngàn dặm, sâu lắm. Các vị có nghe chữ 'nhị nguyên' không? Bên triết học của Ấn giáo có chữ Advaita, dvaita là hai, advaita là bất nhị. Sống ở đời mình khổ là vì mình sống trong ý niệm đối đãi phân biệt. Khi Tổ xách một chiếc dép nghĩa là Tổ là lia bỏ khái niệm phân biệt, Tổ đi trên con đường không bị phân biệt là một. Thứ hai, ở một định nghĩa cận nhân tình hơn, gần với mình hơn, đó là Tổ từng bị đệ tử phán, nó đầu độc Tổ, Tổ biết nhưng Tổ vẫn ăn chén cơm đó, ăn xong rồi Tổ

chết. Hai đũa phản đồ đó khoái mới đem xác Tô chôn. Nhiều năm sau có người gặp Tô đi ở trên núi Hùng Lĩnh, núi Thông Lĩnh đó, họ ngạc nhiên nên họ mới báo tin về cho cặp phản đồ đó "Tôi mới gặp Tô ở đó" thì mấy người này đào lên thì không gặp xác Tô mà chỉ gặp chiếc ở trong đó thôi. Ngày xưa Tô lấy chiếc dép đó thế cái mạng của mình. Hiểu không? Chiếc dép còn lại để nhắc cho người đời nhiều chuyện. Thứ nhất là Tô không tham những thứ mà cái cặp đó giành đâu. Hiểu không? "Ta chỉ cần một chiếc dép là ta đủ sống rồi. Ta không giành gì với tụi bây đâu". Hiểu không? Có nhiều ý nghĩa rất là sâu, là một. Còn cái chuyện đối đáp giữa Thầy trò Tô Đạt Ma và Thầy Thần Quang tức là Tô Huệ Khả đó, ý nghĩa quan trọng nhất đó là "dục an, tất an", lục trần trước sau không đắng không ngọt nhưng do chính lòng mình không yên, cho nên từ đó mới nảy ra khổ. Tự nhiên con người ta đâu chọc gheo gì mình, tự nhiên mình thương rồi mình về mình nhớ người ta. Hiểu không? Rồi mình đổ cho người ta cái tội quyên rũ. Các vị chịu nổi không? Hiểu không ta? Nếu mình luyện "tịch tà kiếm phổ" thì mình đâu có bị. Tại sao không chịu luyện rồi gặp con gái, rồi khoái, rồi đồ thừa tại vì 'you' đẹp nên tôi khổ. Các vị thấy câu đồ thừa đó được hay không? No. Tại 'you', vấn đề của 'you'. Hoặc là mặt tui như vậy mà quý vị ghét thì quý vị chịu chứ bây giờ bắt tôi sửa thì sửa cái gì? Tôi sửa cho vừa lòng cô Trang thì cô Tâm không đồng ý. Quý vị hiểu tôi nói không? Làm sao tôi chiều đây? Thế là vấn đề là ở các vị, vấn đề là ở chúng ta. Cho nên, đưa tâm cho người ta ăn là vậy đó. Có nghĩa là lục trần không có lỗi, chính chúng ta là người ngấm lục trần, chúng ta không biết chế tác lục trần, thế là ta khổ. Hiểu không? Khổ bằng cách thích hay là ghét. Rồi xong. Có hiểu câu trả lời không? Gật đầu ít quá, cho nên Tô còn 1 chiếc mà Tô đi luôn là vậy đó.

Câu hỏi: Dạ, chúng con cảm ơn Sư. Dạ con xin đến câu hỏi tiếp theo. Nếu một vị Phạm thiên đang hưởng phước cõi trời, khi hết phước khuynh hướng tâm lý vẫn là thiện, thì tại sao lại trở về đờn vị gốc ạ?

Sư trả lời: Câu này cũng hơi hơi có một tí ruồi bu. Muốn về Phạm thiên thì phải đắc thiên, tối thiểu là sơ thiên. Nhưng sau khi từ Phạm thiên trở xuống, thiên đó đâu còn nữa. Hiểu không? Mà nếu không còn nữa thì vị đó phải trở về với chỗ nào? Chỗ thấp nhất. Tức là sau một buổi leo cây, leo cuối cùng khi không còn leo được nữa thì vị ấy đi đâu? Xuống gốc, khổ quá, chứ có ai leo xong rồi ở trên luôn. Hiểu không ta? Chuyện đó rất đơn giản, rất là ruồi bu. Đó là chuyện thứ nhất. Chuyện thứ hai, phước lành do tu thiên, chẳng hạn tôi nói kiếp này tôi sống 100 tuổi, tôi đắc thiên năm tôi 7 tuổi, có nghĩa là 93 năm trời tôi sống trong thiên, đúng không? Quý vị thấy công đức ngất trời, đúng không? Nhưng mà thừa với bà con, 93 năm đó so với vô lượng kiếp quá khứ cái nào nhiều? Đó, thấy chưa? Coi như mới kiếm được có 100 đồng mà nợ xấu tới 5 tỷ, các vị nghĩ tôi sống làm sao? Có biết nợ xấu không? Bad credit, tôi lũng thẻ 5 tỷ mà tôi kiếm có 100\$ à. Hiểu không? Không nghĩa lý gì hết. Cho nên hôm nay mình gặp thiên sư, pháp sư cao siêu, mình tưởng mấy ông này chết đi rồi lên, chưa chắc, ông nào cũng lũng thẻ hết trơn á, kéo lũng thẻ. Biết lũng thẻ không? Làm không ra tiền cứ 'cà, cà, kéo, kéo, cà, kéo' trong khi lương tháng làm nail được bao nhiêu? 6 ngàn bạc, gặp làm ở xóm Mỹ đen nó không thềm tip nữa, làm bột, làm ... đâu có bao nhiêu, gặp Mỹ trắng nó cho 2 chục, Mỹ đen cho 5 đồng mà 5 đồng rách. Tháng có 6,000 mà kéo cái túi LV 5,500 Guicci 4,200. Xài kiểu đó bán bánh mì ăn bánh bao, hỏi sao mà sống? Quý vị có hiểu không? OK, xong.

Câu hỏi: Dạ con xin đến câu hỏi tiếp theo. Hôm qua Sư có giảng ví dụ một người ở địa ngục sẽ không có cơ hội trả những quả đáng lẽ phải phải trả cùng thời điểm. Cho con hỏi có phải quả đó sẽ bị lùi vào thời điểm khác hay mất luôn ạ?

Sư trả lời: Cả hai trường hợp. Có lúc nó lùi nhưng nếu nó quá hạn, nó mất, còn nếu nó không quá hạn nó sẽ chờ một lúc khác. Câu trả lời rất đơn giản. Nếu quá hạn, nó sẽ tự hủy, sẽ trở thành vô hiệu nghiệp. Còn nếu nó lùi nhưng nó vẫn còn hiệu quả, nó vẫn còn tác dụng thì nó sẽ chờ ở đó. Cho nên, trong Kinh nói, làm các công đức mỗi kiếp ta sinh ra, phước lành từ đời trước chờ ta như thân quyến. Còn nếu làm các tội ác, đời đời sinh ra, ác nghiệp từ đời trước chờ ta như kẻ thù. Hiểu không? Nó chờ mình chun ra, là bắt đầu nó phủ xuống đủ thứ tai nạn, có nhiều khi nạn đúp, nạn kép. Biết 'nạn kép' không? Vợ bỏ, bỏ đá, còn nhiều ông thì vợ đẻ, con đau, đào có chữa, coi như nó dòn, tắt thở luôn. Thấy tôi giỡn mà hiểu không? Chứ đừng nghe giỡn, cái hạnh của ông là hạnh vi tiểu.

Câu hỏi: Dạ bạch Sư, nhân Sư nói đến cái mặt thì có một câu hỏi liên quan ạ. Có những người nhìn mặt rất ác, rất thiện. Vậy tâm sinh tướng có đúng ở trường hợp này không?

Sư trả lời: Thừa với bà con, nhân quả đôi đường không lẫn lộn. Do quả lành đời trước sanh ra mặt đẹp, quả lành đời trước (đời trước gạch dưới). Còn ngay bây giờ gian ác đó là nhân hiện tại. Có trường hợp hai cái này không đi với nhau, rồi có trường hợp tâm thiện hiện tại tác động cho cái mặt nhìn dễ thương. Nhưng mà nhớ, cái nhan sắc của một người là sắc nghiệp, nghe kịp không? Và cái duyên dáng của mỗi người đó là sắc tâm. Kẹt chỗ ở đây, cái này đụng tới chuyên môn rồi. Sắc pháp của một chúng sanh, hình hài sinh học của một chúng sanh gồm có 4 loại sắc. Sắc một gọi là sắc nghiệp, những loại sắc do nghiệp quá khứ tạo ra. Loại thứ hai là sắc tâm tức là sắc do tâm lý tạo ra. Thứ ba là sắc do điều kiện thiên nhiên tạo ra. Và sắc bốn là do điều kiện dinh dưỡng tạo ra. Nghe kịp không? Tức là phước mình nhiều, tâm lý mình ok nhưng mà ăn uống khắc khổ thì sắc thứ tư có vấn đề. Phước mình nhiều, ăn uống ok, ở chỗ thích hợp nhưng tâm lý có vấn đề. Hiểu không? Có hiểu tôi nói không? Tức là tiền nghiệp, rồi tâm lý hiện tại, rồi điều kiện thiên nhiên, rồi điều kiện dinh dưỡng. Một trong bốn cái này có vấn đề là nhan sắc ta có vấn đề. Cho nên, không nên đổ hết là tâm sinh tướng, hiểu như vậy là không học A-tỳ-đàm. A-tỳ-đàm nói cái tướng gồm có bốn: do tiền nghiệp, do tâm lý, do môi trường thiên nhiên, đẹp gì thì đẹp mà đem ra Sahara phơi nắng ba ngày mặt nào cũng nám. Hiểu không? Có tin không? Không tin ra sân ngồi kia. Tôi đi tắm biển tôi biết, cái mặt tôi giờ nó lột thấy thương lắm, lột như bánh trắng Tây ninh vậy. Dạ rồi.

Câu hỏi: Dạ chúng con cảm ơn Sư. Kính xin Sư liên hệ đến câu "cái gì mà thấy nó ngọt thì tuyệt đối là do hiểu nhầm". Với người ngoại đạo, phần nhiều là người đạo Chúa, họ luôn tin rằng chết là hết, hoàn toàn không có kiếp sau. Nhưng nếu họ không tin có kiếp sau thì làm sao có thể giải thích cho họ hiểu rằng cái ngọt mà họ thấy là do hiểu nhầm vì tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý, và môi trường sống được ạ? Câu hỏi là làm sao mà họ tin có tiền nghiệp trong khi họ không tin có kiếp trước, kiếp sau?

Sư trả lời: Đúng ra câu hỏi này phải hỏi Chúa chứ không phải hỏi Ch�u. Hiểu không? Tại sao con Lan nó thương thằng Tèo mà không thương thằng Tí, thì phải đi hỏi con Lan chứ đi hỏi thằng Điệp là sao? Tôi là thằng Điệp nè. Có hiểu không? Đừng có cười, hiểu không? Tự nhiên con Lan thương thằng Tí không thương thằng Tèo thì phải hỏi con Lan chứ tự nhiên đi kiếm thằng Điệp hỏi. Mà thằng Điệp nó đang khóc nãy giờ nè. ...có tiếng động - Sư nói: Chư thiên vỗ tay. Dạ xong rồi, trả lời xong rồi đó Thầy. Có nghĩa là Phật còn độ không được người tà kiến mà tôi độ được là tôi trên Phật. Quý vị nghe kịp không? Phật lực vô biên, Phật trí vô cùng, Phật tâm vô lượng không độ được người vô duyên. Nghĩ sao mà đi đòi độ Chúa. Trời. Nếu mà độ được coi như đạo Phật mình khỏe. Bây giờ nội mình có bị một ông không là ông quậy banh đạo Phật bên Việt nam rồi.

Thầy nói: Dạ, Sư con nghĩ câu hỏi này do buổi học hôm qua có liên quan đến câu "cái gì mà thấy nó ngọt thì tuyệt đối là do hiểu nhầm". Sư nói: hiểu hiểu nhưng mà đối với một người Chúa đúng không? Thầy nói: Với người không tin vào kiếp sau...Sư nói: Rồi. Dạ hiểu nhưng mà không tin là thua rồi. Cũng giống như quý vị không có tin có vi trùng thì tôi nói cả buổi, tôi đâu có ở không tôi nói về Covid. Các vị nghe kịp không? Người đã không tin, bây giờ tôi làm sao mà tôi nói về Covid, nói về ung thư, tôi chịu thua. Các vị biết bên Châu Phi, có mấy chỗ trạm y tế của mấy bác sĩ của Hội Sans Frontier - Không biên giới, có viết một tấm bảng, một áp-phích to để là "Rửa tay và uống nước lọc cứu sống nhân loại". Mà mấy người Châu Phi đọc không hiểu. Vì họ nói ông nội, ngoại của họ đâu có rửa, bên đó làm gì có nước lọc mà uống, nên họ cứ ra ngoài mấy vũng uống như con trâu. Hiểu không? Họ không hiểu mà cứ treo ở đó biết bao nhiêu mà họ không hiểu. Tức là rửa tay và uống nước lọc là cứu sống nhân loại. Tại sao vậy? Vì người Châu Phi họ không biết hai chuyện đó và đó là hai cách rẻ tiền, không phải rẻ tiền mà là không tốn kém. Ngay cả người Việt nam cũng ít người biết hai cái đó lắm. Rửa tay và uống nước lọc là rẻ tiền nhất mà cứu được nhiều người lắm. Nhưng họ không hiểu nên mình không thuyết phục họ được. Thậm chí có một lần hãng Coca bị chết đứng ở bên Ả rập Xê út. Nó qua quảng cáo, cái hình là một người đang đi sa mạc, mệt. Nó quảng cáo ba tháng mà doanh thu cứ giảm nên mới cho chuyên gia qua điều tra, mới hỏi thằng Ả rập tại sao mà ở đâu bán coca cũng được, Thụy sĩ tụi tao bán còn được mà tại sao bán Ả rập không được? Nó nói, người Ả rập họ đọc ngược, đọc từ bên phải đọc qua. Bên Mỹ nó để cái hình một người đang đi sa mạc, "mệt, uống coca xong, khỏe". Người Ả rập đọc ngược lại "đang khỏe, uống coca, mệt".

Chính vì vậy nên bán hoài mà bán không được. Hỏi tụi nó, nó nói, tụi mày nghĩ tao ngu gì tao uống, tao đang khỏe thế này, tao uống xong tao mệt. Mà thằng Mỹ nó muốn là mình đang mệt, mình uống cho nó khỏe. Cái nào trạng nó quan trọng lắm, chỉ riêng vụ coca mà còn không biết thuyết phục được thằng Ả rập thì hỏi làm sao mà bắt người Chúa cũng tin Chúa được? Còn chuyện này mới động trời, có một lần Đức Giáo hoàng đi qua Mỹ, Ngài nói chuyện trước một đám đông giáo dân mấy chục ngàn người. Có một ông tỷ phú lên, thưa chuyện gì đó mà Giáo hoàng lắc đầu mà mặt đỏ bừng lên. Vệ sĩ của Đức Giáo hoàng mới kè ông tỷ phú xuống, phóng viên hỏi ông tỷ phú nói gì mà Đức Thánh cha đỏ mặt lắc đầu, có vẻ phật ý vậy? Ông trả lời, có gì đâu tôi nói tôi cúng cho Vatican 1 tỷ, tôi chỉ xin đổi chữ Amen thành Coca thôi mà Ngài không chịu. Đâu phải dễ, một ngày một buổi mà sao đổi được một cái đã ngàn đời. Dạ rồi.

Câu hỏi: Dạ, kính thưa Sư câu hỏi này hơi dài nên con xin tóm lược lại. Cô này có người chị 70 tuổi cũng tin Phật nhưng hiện tại đang ung thư gan thời kỳ cuối. Như vậy có phương pháp hướng dẫn nào hoặc chỉ bảo cho cô ấy có những ngày cuối đời hoặc ra đi được tốt.

Sư trả lời: Trước hết mình phải xác định người chị đó có tin Phật hay không (?) Hiểu không? Tin Phật là tin thế nào? Tin Mật tông, Thiên tông, Tịnh độ tông, nghe kịp không? Phải xác định người ta bình thường có mê Phật hay không? Nếu mê Phật thì họ theo tông nào? Chứ còn không thể nói ầu được, thưa Thầy.

Thầy hỏi: Vị nào đặt câu hỏi này?

Sư nói: Vì bản thân tôi các vị cũng phải hỏi tôi trước, chứ các vị đề tôi ra bắt uống ba cái thuốc nam là tôi cũng chịu.

Phật tử nói: Dạ tin Phật là chỉ niệm Quan Thế âm Bồ tát thôi.

Sư nói: Rồi thôi kiếm cho bà ấy cái Tượng Quan âm đi. Tôi nói thiệt. Không có cách nào đâu tại vì người tin Quan âm thường là niềm tin của họ không cần lý luận. Tôi nói thiệt. Người chỉ biết thờ Quan âm, vì bên Bắc truyền người ta ngoài Quan âm ra còn có Thế chí, Địa tạng, Phật Di Đà, Dược sư, rồi họ có đi học về Hoa nghiêm, Lăng già, Bát nhã. Đó là Tăng Ni. Chứ còn cư sĩ mà khi họ chỉ biết niệm Quan âm tức là niềm tin của họ rất là đơn giản. Nếu đơn giản thì thôi mình cũng chiều họ. Hiểu không ta? Sẵn ở đây tôi cũng mượn làn sóng mạng xã hội tôi nói luôn. Xin bà con đừng ngạc nhiên khi mai này bà con thấy tôi xúi ai đó niệm Quan âm hay niệm bất cứ cái gì. Hiểu không? Bởi vì cái sức người ta tới đó thôi. Và bản thân tôi, tôi bị mất lòng rất là nhiều người bên Nam truyền khi có một thời gian dài tại Florida, tôi có Pháp hội tại Tịnh thất của tôi. Mỗi tuần tôi có thuyết pháp, thì bà con tới Bắc tông coi như là 100%. Thế là họ tới, tôi đâu có cho họ đọc lễ Phật bằng Kinh Nam truyền được. Thế là tất cả Thầy trò bắt đầu Pháp hội bằng một bài Bát nhã Tâm kinh " Quán tự tại bồ tát hành thâm bát nhã ba la mật đa..." đó. Thì Quý Thầy Nam truyền, phải nói là kịch liệt phản ứng, nhưng mà tôi cũng im luôn. Bởi vì sao? Vì sẵn ở đây tôi cũng nói luôn, bài đó mà Nam truyền đừng cực đoan, tôi không dám xài chữ 'đốt' nha, tôi nói 'cực đoan', Nam truyền mà đừng cực đoan, bài Kinh đó sâu không tả được. Bài đó giảng theo Bắc truyền, Nam truyền thì bài đó là yếu chỉ Thiên tông, thoại đầu tâm ấn. Bài đó rất là sâu. Tại sao sâu? Sâu đến mức mà tôi giảng cho bà con nghe mà tôi còn teo, bà con có hiểu không? Nó sâu kiểu này, bà con còn nhớ hồi sáng tôi giảng không? Khi ta ở cõi dục, ta thấy có 6 căn là hoàn hảo, hưởng được 5 trần là may mắn. Thiếu 6 căn hoặc gặp 6 trần bất toại là xui rủi, bất hạnh. Nhưng ở cõi Phạm thiên, người ta không có nhu cầu 6 căn, người ta chỉ còn 3 căn thôi, mấy căn kia bị xem là thừa. Trong khi dưới đây thiếu 3 căn là khuyết tật, trên đó họ bỏ bởi vì với họ là thừa. Ở cõi Tam thiên không có hỷ ưu, Tứ thiên không có khổ lạc chỉ còn xả. Vậy thì cái gì mình coi là đắng và ngọt là do cái trình độ dẫn đến thái độ. Hiểu không? Cho nên "sắc tức thị không, không tức thị sắc. Thọ, tưởng, hành, thức diệt phục như thị" là chỗ đó. Có nghĩa là tùy theo trình độ của chúng sinh mà có những lúc Đức Phật nói về danh, sắc, về ngũ uẩn, 12 xứ, 18 giới. Nhưng mà có những người hữu duyên, chỉ nói một chữ thôi "Vạn pháp do duyên", rồi xong. Như Ngài Xá Lợi Phất, Ngài đâu có nghe cái gì là uẩn, xứ, giới, đế đâu, Ngài chỉ nghe "vạn pháp do duyên mà có, vạn pháp do duyên mà mất, Đức Thế Tôn đã nói rõ duyên sanh và duyên diệt ấy". Nghe vậy mà đắc Quả. Hiểu không? Bài Bát Nhã Tâm Kinh rất là sâu với điều kiện phải hiểu làm sao mới thấy nó sâu. Ở hội chúng đó tôi có giải thích, tại sao ở đây tôi Nam truyền mà tôi lại cho bà con tụng Bát nhã mỗi tuần. Cái nhóm đó họ hiểu, có người họ không hiểu thì họ tưởng là tôi một phe với họ. Hiểu chưa? Miễn sao mình làm mình hiểu thôi. Tự mình biết riêng

mình thôi. Có không ít Phật tử Nam truyền, Tăng Ni Nam truyền họ chống dữ lắm. Vì họ hiểu theo kiểu cái gì của Bắc truyền là không đúng tới. Trong khi đó bên Bắc truyền người ta nghiên cứu học hỏi Nikaya là chuyện bình thường vì mình thấy cái nào là lời Phật là mình ok. Dạ rồi.

Thầy: Dạ con kính tri ân Sư.

Câu hỏi: Dạ thưa Sư, thương trường là chiến trường vậy thương gia có tu được không?

Sư trả lời: Câu này lạ. Cái trường khó tu nhất là tình trường. Tình trường còn tu được nói gì ba cái thương trường. Trong Kinh, đệ tử Đức Phật có vô số người từ bỏ chiến trường, họ là tướng là lính, họ đi tu. Nhiều vị vua chúa, họ cũng từ bỏ cái chính trường để đi tu. Rất nhiều thương gia họ cũng từ bỏ cái thương trường để họ đi tu. Và cũng rất nhiều người từ cái tình trường mà họ đi tu. Có 4 trường: thương trường, chính trường, tình trường, chiến trường, họ đi tu hết. Hôm qua, các vị còn nhờ tôi nói không, chánh giải thoát có 2 trường hợp: một là tháo sạch nhà tù, hai là vô hiệu hóa nhà tù. Anh là cái 'gia gia' gì cũng được, anh là thương gia, là doanh nhân, hay là người bán vé số, xích lô, người nào cũng tu được hết. Vấn đề là anh có khả năng vô hiệu hóa nhà tù hay không? Bà con nhớ giùm cái này, nghe giảng mà không chịu suy tư thì hỏi hoài, trong khi người ta đã nói rồi. Đúng ra cái phần đó hôm qua bà con nắm được cho cứng là không có câu này. Hiểu không? Giải thoát gồm có 2: một là tháo gỡ 100% nhà tù, hai là vô hiệu hóa nhà tù. Các vị hiểu không? Các vị tưởng tượng cái tủ sắt giờ phá banh cái ổ khóa, cái tủ sắt còn cất tiền được không? Đó, thấy chưa. Cái tủ sắt hư ổ khóa là xong. Nhà băng bị đặt chất nổ phá banh 1 góc tường thì nhà băng đó đâu còn an toàn. Nghe kịp không? Vô hiệu hóa cái tác dụng ban đầu. Bây giờ anh có là thương gia đi nữa nhưng mà, nói thật anh bán vé số mà anh bị dính chặt vô cọc vé số là anh cũng bị tù. Còn người ta có bạc tỷ mà người ta có khả năng bỏ thì người ta vẫn là giải thoát. Vấn đề không phải là bạc tỷ hay cọc vé số, mà vấn đề là thái độ của mình với cái mình có. Hiểu không? Cho nên, khó nói lắm. Trong Kinh có nói, tùy duyên nghiệp, căn cơ của chúng sinh, có người tay trắng dễ tu, có người đầy túi dễ tu, có hiểu không? Tôi chống tuyệt đối câu "tu là phải tay trắng" tôi không tin. Vì có người họ phải đầy túi họ mới tu, họ phải ngồi trên nhưng lựa họ mới tu được. Có, có cái duyên nghiệp kỳ vậy đó, họ vô tu là điều kiện phải ok họ mới tu được. Rồi mình đi trách tu là phải khổ hạnh. Các vị về có suy nghĩ cái đó không? Căn cơ, tình trạng của mỗi người mỗi khác. Có người chưa gì hết bắt họ ngủ giường tầng là họ muốn bỏ lớp đi về rồi. Sáng tôi vô coi, tôi nói "chết rồi". Mà thêm nữa bà con ác sao mà ác dữ dội, ở chen chúc vậy mà có em xúc dầu gió mà xúc nặng nữa, xúc mà như xịt chứ không phải xúc. Đông người như vậy mà đành lòng cầm chai dầu gió mà xịt xịt. Tôi hỏi có ok không, họ nói ok mà. Tôi nghe "ok mà" là tôi chắc bà này xịt nè. Đó là cách điều tra vụ án, người ta điều tra gọn lắm. Thay vì mình hỏi "ai xịt" thì ai cũng chối, mình chỉ hỏi "có ok không?", họ nói "dạ ok mà" là do nó xịt... Đi học Đạo mà còn dạy cách điều tra vụ án nữa, quá sức rồi.43:40

[11/04/2026 - 09:19 - ngọc.ngo.ph]

Câu hỏi: Dạ, kính bạch Sư. Làm lãnh đạo đuổi việc nhân viên để công ty tốt lên nhưng như vậy là làm khó nhân viên. Vậy nên tu như thế nào à?

Sư trả lời: Thưa với bà con, sao bà con không nghĩ ngược lại? Đuổi một nhân viên, bà con cứ nhắm cái chuyện tôi đuổi nhân viên là tôi ác. Sao bà con không chịu nghĩ lại? Tôi nghĩ đến cái đám còn lại. Bà con không chịu nghĩ đến cái lòng của tôi đối với đám còn lại. Bà con cứ nghĩ tôi đối với người bị đuổi là sao? Bên nào nhiều? Dạ. Bà con cứ cắt có một khúc, cứ cắt chỗ tôi ác với người tôi đuổi. Tại sao bà con không tính ngược lại là tôi đã nghĩ gì về đám còn lại? Hiểu không?

Câu hỏi: Dạ, kính bạch Sư. Nếu người nhà có tà kiến về Phật giáo Nam tông thì con phải làm sao? Người nhà còn bắt con phải nghe theo nữa thì con phải làm sao?

Sư trả lời: Dạ, y như câu trước. Nếu mà mình có niềm tin, mình có hy vọng là mình giúp được người nhà thì tùy duyên. Nhớ câu này không ta? Nếu mình có niềm tin, mình có hy vọng giúp được người nhà thì tùy duyên. Nhưng chuyện này mới quan trọng, câu này nói ra bà con giận, tôi phải nói. Bà con có chắc cái bà con biết là Nam tông không? Hiểu không? Thứ nhất, cái mà bà con biết có phải Nam tông không? Thứ hai, nếu đúng là Nam tông thì cái cách bà con nói có phải là Nam tông không? Tại Houston, tại tiệm phở Kim sơn, chuyện người thật việc thật. Có ông Phật tử ngồi ăn phở, ông nghe bên kia nói xấu chùa Sư phụ của ông, chùa Nam tông. Ông ráng cho ăn hết tô rồi ông nói "xin lỗi mấy anh em nha, mấy anh em chửi người ta, mấy anh em không biết nhìn. Cả cái

Texas này chỉ có chùa Sư phụ tôi là Chánh pháp". Máy ông kia hỏi "Ông dựa vào đâu?". Ông trả lời "Vì chỉ có chùa đó ăn mặn thôi". Chỉ có cái chùa ăn mặn thôi, thì người ta cười cái rần lên. Chánh pháp của ông đó là 'ăn mặn'. Máy người kia mới tá hỏa lên tưởng ông nói giỡn, mới hỏi "Trời đất ơi, ăn mặn là Chánh pháp hả?". Lúc đó ông mới 'xì' ra câu nữa "người ta ăn mặn vì người ta không còn chấp chúng sanh và không phải chúng sanh." Ông hiểu Phật pháp mà hiểu tới đó thôi. Rồi hỏi, "ông nói rõ hơn được không?". Ông nói "Chủ nhật vô kiểm Sư phụ tôi hỏi". Các vị tưởng tưởng ông đi hoằng pháp kiểu đó có phải ông phá Đạo không? Ông hoằng pháp mà ông xách nguyên một chai nước mắm và một xâu khô mực ông đi tùm lum như vậy. Mà Phật pháp của ông là chỉ có nước mắm với khô mực không à. Có đành lòng không, đó. Cho nên, chuyện một là cái mà ta nói Nam tông mà ta biết có đúng là Nam tông không? Thứ hai, cái mà ta nói, cách nói của ta quan trọng lắm. Tôi nhớ người Mỹ trong nghề báo, họ có nói thế này "Khi bạn viết cái gì, bạn phải xác định what, when, how, why". Hiểu không? Mình muốn viết, muốn nói cái gì thuyết phục người ta mình phải xác định mình nói cái gì. Và 'how' là anh nói thế nào. Và 'when' là anh nói lúc nào. Và 'why' là tại sao anh chọn cách nói đó, tại sao anh lựa thời điểm đó, tại sao anh chọn đề tài đó. Nghe kịp không? 'what', 'how', 'when', 'why' đó là kỹ thuật nói và viết để tiếp cận với quần chúng. Chứ không phải chỉ có 'what' không là không được, anh chỉ biết anh nói cái điều anh muốn không là không được. Mà anh phải là 'how' nữa, có 'how', và 'why' và 'when' - lúc nào nữa. Các vị nghe kịp không? Cảm ơn Thầy. Câu hỏi: Dạ chúng con kính tri ân Sư. Dạ con xin nêu câu hỏi tiếp theo ạ. Bạch Sư, khi con ngồi thiền có tình trạng xoay vòng vòng, chảy nước miếng, rung lắc nhiều, ngã trước, ngã sau. Trước đây con có học với Sư khác, con được biết đó là giải nghiệp. Cho con hỏi, đó là đúng theo pháp thiền định hay không ạ?

Sư trả lời: Thừa với bà con, cái đại kỵ khi thuyết pháp hay dạy học là chúng ta tránh chuyện phê bình ai đó đúng sai. Cái đó chuyên ngành là kỹ, kỹ lắm luôn bởi vì nói một cách rất ráo, trong tinh thần Phật pháp không có lý do để chúng ta đánh giá nhau. Vì sao? Vì mỗi người có một góc nhìn. Nghe kịp không? Từ góc nhìn của người này, họ thấy như vậy; góc nhìn của người kia, họ thấy như vậy. Ở đây, tôi chỉ trả lời câu hỏi đó theo cái tôi đọc, tôi biết trong Kinh điển là tại sao có trường hợp một người ngồi thiền mà họ có những biểu hiện như vậy. Mình không thể nói đó là nghiệp, theo tôi biết, mà nó như thế này. Lâu nay ta sống phóng dật, thất niệm, bây giờ ta sống tĩnh tâm, lắng đọng thì mỗi người có một biểu hiện như vậy. Giống như, khi ta uống thuốc, ta bị side affects. Có người uống thuốc đó vô xong là bị buồn nôn, nhức đầu, chóng mặt,... Các bị biết Covid, mỗi người có một kiểu, có người bị Covid tấn công họ bị khó thở, có người bị mất khứu giác - trong cái 'mất' đó có 2, có người 'mất' họ không nghe được mùi gì hết, có người họ 'mất' họ nghe mùi gì cũng hôi hết. Riêng bản thân tôi, lúc tôi bị nó giống như cùng lúc tôi yêu 15 người vậy đó. Tim tôi như có ai đó thò tay vào, bóp mạnh, ngắt, nhéo, tức là khoảng 15 bóng hồng trong đó. Nó vào cắn thù, vào cho tôi chết, vào để nó đi tái giá, nó vào, vào, vào thế này. Các vị nghe kịp không? Xưa giờ phóng dật, thất niệm mình không có cơ hội mình thấy ra cái đó. Bây giờ, mình ngồi thiền tâm, nó lắng, buổi đầu nó có biểu hiện như vậy đó. Có người ngồi thiền khi mà lắng tâm rồi, họ mới thấy đau ở 2 đầu gối, đau ở mắt cá, đau giống như người ta vắt cái khăn vậy. Có người họ nghe đau lưng giống như ai đang rút tủy vậy đó. Có người họ nghe ngứa giống như họ bị nằm trong ổ kiến vậy. Có người họ không có những cảm giác đó nhưng tự họ xoay vòng vòng mà họ không biết. Có người thì nước miếng ra nuốt ừng ực vậy đó. Tại sao vậy? Vì xưa giờ họ không được trải qua cái trải nghiệm đó. Nhưng cũng phải nói một chuyện tốt và xấu. Đó là, tốt ở đây là phải là người có định tâm mạnh thì mới có những biểu hiện đó. Chứ còn mình ngồi xếp bằng, mình mở mắt mình nhìn bông hoa nở, nghe chim hót thì không có vụ đó. Chỉ mấy em nào chìm sâu mấy em mới có cái đó. Đó là chuyện tốt. Chuyện xấu ở đây đó là, những vị nào nghe như vậy ham quá, về rồi không có cũng rắng lắc, rắng xoay, cái đó rất là nguy hiểm. Bởi vì kiến thức lý thuyết của thiền không học thì không biết, mà không biết thì tự hoang mang. Có hiểu không? Nhưng có cái kẹt như vậy. Rất nhiều hành giả khi họ biết được mấy cái lý thuyết đó, thì họ lại tưởng tượng, chưa có tưởng là có. Đó cũng kẹt. Cho nên, trường hợp này trong Kinh nói là Ba-la-mật. Ba-la-mật mà đúng, một là tự họ biết điều tiết, điều chỉnh. Điều tiết là suy tưởng về pháp môn tu hành, hai là họ không mắc vào cái vớ vẩn. Tôi nói không biết bao nhiêu lần, chuyện đầu tiên là quan sát bản thân như đang quan sát một người khác. Thứ hai, pháp môn tứ niệm xứ đại kỵ tu mà mong đắc cái này, mong trốn tránh cái kia. Đó là đại kỵ. Một là phải

nhìn mình như là nhìn một người khác, nghe kịp không? Minh quan sát cái thiện, ác như nhìn một người khác. Thứ hai là đại kỵ tránh chuyện mong đắc Thánh, mong diệt trừ phiền não, mong cơn đau này sớm qua đi. Đó là 'mong', có cái 'ý muốn' muốn tổng khứ hay muốn từ cái đó thì sai hết. Đó là câu trả lời.

Thầy nói: Dạ, con cảm ơn Sư. Xin thưa với đại chúng là... Chúng ta đến câu hỏi cuối cùng rồi, quý vị có câu hỏi tiếp thì gọi cho chúng tôi.

Câu hỏi: Thưa Sư, con muốn hỏi. Con muốn tiếp tục câu hỏi của con với câu trả lời của Sư. Sau khi mình có những biểu hiện đó, mình phải làm gì tiếp tục?

Sư trả lời: Từ đây cô xuống dưới phòng của tôi, cô đang đi mà cô thấy hoa nở, cô có tiếp tục đi, hay cô ngừng lại, cô bỏ ý định đi xuống phòng tôi? Cái câu đó cô không hiểu hả? Cô xuống phòng tôi cô làm gì? Cô đem cơm xuống, đúng không? Cô đang bung cái mâm cơm, cô thấy bướm bay, cô ngừng lại hay cô ngừng lại tới chiều cô mới đem cơm xuống hay cô tiếp tục đi? Tại sao bướm bay mình không nhìn à? Chiều mình bung xuống được không? Tại sao? (Phật tử nói nghe không rõ ạ).

Đó, có nghĩa là cô tiếp tục bung cơm xuống chứ cô không ngừng lại cô nhìn con bướm đúng không? Vậy mà cô cũng suy nghĩ nữa. Tôi đề nghị cô đừng có tu thiền nha bởi vì chuyện đơn giản vậy mà cũng suy nghĩ là chết rồi. Cô đang đi như vậy mà cô bị kiến cắn, rồi cô có đi tiếp hay cô ngồi ở lại tới chiều khi nào hết ngứa cô đi? (Phật tử nói nghe không rõ ạ). Dừng lại bao lâu cô?

Nhưng cô vẫn quyết định bung cơm xuống tôi phải không? Thì y chang vậy. Có nghĩa là, thấy cái gì đáng, ngọt, chuyện nhỏ. Vấn đề là cô đang theo đề mục gì? Cô đang theo thân, thọ, tâm, pháp, hiểu không? Cô đang theo hơi thở, cô đang theo oai nghi, thì lúc phát hiện có cái gì thì biết nó đang có mặt, xong rồi thì tiếp tục. Hiểu không? Có một chuyện nói hoài sao không hiểu? Tôi đang theo dõi hơi thở, có những chuyện rất căn bản, mình chỉ quan sát, chỉ ghi nhận chứ không có can thiệp, nha. Nó ra cạn phổi nó sẽ vào, nó vào đây tự động nó đi ra. Có gì xảy ra trong lúc đó, mình chỉ ghi nhận rồi quay lại hơi thở. Cứ nói ngàn lần, không chịu nghe, cứ hỏi Sư ơi con phải làm gì. Tôi nói điên, tôi nói đi theo nó đi, cho nó khùng. Tôi thiết tha mong cho nó khùng sạch vì mấy đứa nó ngu như vậy thì nó tỉnh chỉ có phá đời thôi. Nói hoài không chịu nghe. Cái đó là chuyện nhỏ, mục đích mình đi tắm, tay cầm áo quần, xà bông, thì có thấy hoa, bướm gì đi nữa, có ngộ thì ngộ đứng nhìn chút thôi; bóc phone "anh à, bây giờ em có nên đi tắm không vì con bướm nó đẹp quá anh, có nên đi tắm không?" Có hiểu không? Nếu mà mê ngắm bướm, tối ngủ một mình, hiểu không? Tại sao? Không tắm, cứ đứng ngắm bướm, mà tối muốn đi vô phòng với người ta là sao? Muốn đi tắm, bướm nó bay kệ nó, mình cứ cầm xà bông, cầm áo quần vô nhà tắm để tắm. Có nhiều đó hỏi hoài, anh à, bướm đẹp. Rất là lạ. Cái chuyện đó rất là tiểu học, rất là sơ đẳng. Mục đích mình muốn làm cái gì mà không theo nó? (Phật tử nói nhưng nghe không rõ ạ). Tôi rất thắc mắc tại sao các vị thắc mắc. Bây giờ, các vị mới tin cái chữ 'ba-la-mật' đó. Người mình tu hơi thở thì thấy cái chuyện gì mình thấy ok thì nó là nó. Trong Kinh có cho một chữ rất là hay, chị Hồng đánh giùm tôi, chữ "Pākāṭa" có nghĩa là 'most obvious'. Tu thiền là tu cái gì? tu tuệ quán là tu cái gì? Ghi nhận cái gì nổi bật nhất. Tôi đang theo dõi 'ra, vào, tôi thở ra bằng tỉnh thức, tôi thở vào bằng tỉnh thức'. Trong lúc đó tự nhiên có con kiến cắn tôi, tôi biết khổ thọ đang có mặt, cơn đau đang có mặt, cơn ngứa đang có mặt. Tôi biết xong tôi quay trở lại hơi thở nữa. Mà cứ hỏi hoài, lúc đó con phải làm sao? con phải làm sao? Mà tôi cũng phải nói các vị, vừa giải thích, vừa dọa cho các vị. Nhiều người bị khùng là vụ đó, vì trong lúc họ đang ngồi như vậy, họ thấy người thân về ngồi đầy chung quanh hết, người thân quá cố đó, người thân quá cố ngồi đầy hết vậy đó. Hoặc là kẻ thù, người mới gây lộn hôm qua ngồi chân dần trước mặt. Hoặc người mình thương, thương thiệt là thương, mình nhớ nhưng, mình liên lạc nó không trả lời mình thương đứt ruột, nó đang ngồi chân dần trước mặt mình. Có trường hợp đó. Trong khi đó nếu nhớ công đức là chỉ hơi thở thôi, ngoài hơi thở ra đều là đồ giả hết. Nói hoài không nghe mà cứ tiếc chi ba cái đó. Có hiểu chưa? Dừng có tham. Mà tham gì lạ lắm? Hoặc đang ngồi tự nhiên nghe mát lạnh là khoái. Tôi nói lại lần nữa, một là, cái khoái đó 'nhẹ' là không đi được nữa; mà nặng là bị khùng. Bởi vì mình cứ theo nó mà nó là đồ giả. Các vị có biết là lái xe trong sương mù nó nguy hiểm cỡ nào thì ngồi thiền gần giống như vậy. Bởi vì cứ đi theo cái giả đó, cứ thấy cái bóng trắng đó cứ đi theo hoài, hoài. Ở Mỹ có trường hợp vào mùa đông ở North Dakota, anh đó lái xe đường vừa tuyết và vừa băng - băng của ngày cũ và tuyết của ngày mới, tuyết dày lắm. Trời mù mịt, anh không thấy đường lái xe, anh thấy chiếc đàng trước đi đâu anh đi theo đó.

Cuối cùng ảnh vô tới gara nhà người ta luôn. Biết chuyện đó không? Ảnh cứ theo người ta, người ta queo vô nhà người ta, ảnh đi theo luôn. Ông kia mới hỏi đi theo làm gì, suýt nữa ông ta kêu cảnh sát vì họ sợ thì họ có quyền kêu cảnh sát chứ. Cứ đi theo hoài vậy đó. Mình không biết mình đi đâu, mình bị quyến rũ bởi cái đấng trước. Mà cô có lái xe không? Lái xe mà thấy đấng trước thấp thoáng cái đi theo, thấy thằng râu quai nón, cao 1m8 đi theo là chết cái thằng ngồi bên cạnh.

Câu hỏi: Dạ bạch Sư còn một câu nữa. Thật ra chúng ta rất là nên cảm ơn câu hỏi vừa rồi. Nhiều khi Sư la nhưng chúng ta học được rất là nhiều phải không quý vị? Dạ. Đó là mục đích của chuyện hỏi đáp. Trong cuộc sống hàng ngày khi có tâm giận dữ, nóng giận, tham lam mà ta thấy được đó, biết rằng đó là những tâm bất thiện. Và sau khi đã nhận ra các tâm đang có như vậy thì chúng con phải làm gì tiếp theo?

Sư trả lời: Gần giống như câu vừa rồi. Biết là rác là mừng lắm rồi, cái sợ nhất là không biết nó là rác, chỉ vậy thôi. Đúng là cũng không cần chúng tôi, chỉ cần các vị đầu óc tỉnh táo chút là cũng thấy là chỉ cần xác định đây là tâm bần xỉn, đây là tâm đố kỵ. Khi mà biết nó như vậy, tự động, một là nó nếu mà mình huệ căn mạnh, cái biết đó tự mất; còn nếu con đố kỵ đó còn hoài thì mình kiếm việc gì đó mình làm để mình quên nó đi. Nhiều nhiều cách lắm chứ không phải là mình phải cứ sống với nó hoài. Giờ không lẽ tôi nói ra dân mạng xã hội độc lắm, nó cắt khúc hoài. Tôi cũng biết yêu, biết ghen, biết nhớ, chứ các vị nghĩ tôi robot à? Hiểu không? Tôi biết chứ, tôi cũng biết giận người này, cũng biết ghét người kia vậy. Tôi y chang như các vị vậy. Mà tôi cũng phải tự cứu nữa chứ, tôi phải kiếm việc gì đó tôi làm. Cái quan trọng nhất là tôi nhận diện cái đó là cái gì xong rồi tôi phải tự cứu là tôi kiếm việc gì đó tôi làm chứ không lẽ bây giờ cứ ngồi nhớ hoài hay sao. Cái quan trọng nhất là tôi biết nó là bậy, cái quan trọng nhất là cái đó. Bởi vì tôi biết có nhiều người không thấy bậy là bậy, cái đó là nguy hiểm. Họ kể tôi nghe con hỏi Sư nghe là nhà bếp, đồ đạc, rác rưởi tùm lum mà họ không xuống họ giúp, họ xuống họ uống trà rồi còn hỏi này hỏi kia rồi họ bỏ họ đi, thì con phải làm sao? Tôi nói cứ dọn dẹp thôi chứ làm sao bây giờ. Họ nói rằng con biết nhưng tánh con cái gì phải thì thôi. Tôi nói phải cái gì, nó không chịu làm thì mình giết nó à. Hiểu không? Cái bậy nhất là câu "phải thì thôi" đó, câu đó rất là bậy. Người ta làm biếng, người ta không có trách nhiệm tập thể thì mình phải chịu thôi. Còn bây giờ mình nổi nóng thì giết mình. Tây có một câu rất là hay "khi căm ghét một người nào đó, chính là ta uống thuốc độc mà muốn cho kẻ thù chết". Khi ta giành thời giờ để căm giận một người nào đó, có nghĩa là ta uống thuốc độc mà mong cho kẻ thù nó chết. Nó có chết không? ai chết? Mình chết. Hiểu không?